

d) Poistettu saamis										
Summa	Sääntö- saamis		Ulkoma- saamis		Kotim- saamis		Hypoteek- kilainojen kannatus	1894	1895	1896
	markko	senttiä	markko	senttiä	markko	senttiä				
174 327 88	108 939 57	65 388	59 923	59	63 009	49	174 327 88			
152 441			2 219 07		8 233 40					
292 880 7	108 218 57		3 137 67		15 266 80					
74 300 81					74 300 81					
174 327 88										

25. Epävarmojen ja poistettujen
saamien osittaminen
1897

Helsingissä J. C. Frenckellin ja Poika kirjapainossa, 1897

XXXIV.

Suomen Valtiosäätyjen Pankkivaltuusmiesten

Kertomus

Säätyjen Pankkivaliokunnalle,

käsittävä vuodet

1894—1896.

Helsingissä,

J. C. Frenckell ja poika, 1897.

julkistuksen mukaan lasketun valtion tarpeisiin
 4,025,185: 13, jota vastaan on oisi pantava 1893
 vuoden lopussa ollut pankin voitto 2,650,172: 14
 ja jonka loppu eli 1,375,012: 99 oisi suoritettava
 viime kolmivuotisen ajanjakson voittovaroista. Sitten-
 kun viimeisinä erä on vähennetty on osa voitto-
 varoista, joka nyt voidaan antaa Säädyksen käyttöä varten

Pankkivaltuusmiehet pyytävät, kunnioituksella jät-
 täessään esillä olevan kertomuksen Pankkivaltuusmies-
 ten toiminnasta vuosina 1894-1896 Säädyksen Pankki-
 valiokunnalle ja viitaten tätä kertomusta seuraavaan
 Suomen Pankin tilaa ja toimintaa osoittavaan yleis-
 katsaukseen, täten pääpiirteissä ilmoittaa pankin liik-
 keen tuloksen sanotulta ajanjaksolta.

Sittenkun ne määrärahat, jotka ovat myönnetty
 maanviljelyksen edistämiseksi, teknillisille realkouluille,
 harrastukseen ja Suomen Valtiokonttorille, olivat pan-
 kin varoista suoritettut, nousi jäännös

vuonna 1894	<i>Smk.</i>	1,578,909: 71
"	"	2,119,525: 76
"	"	2,446,281: 28
		eli yhteensä <i>Smk.</i> 6,144,716: 75

Tätä tulosta voidaan pitää varsin tyydyttävänä,
 etenkin kun otetaan huomioon, että korko maassa pu-
 heksitulleena ajanjaksona yleensä on ollut alhainen ja
 että jonkunlaista varovaisuutta lainausliikkeessä pankin
 puolesta sen ohessa on noudatettu.

Voimassa olevien säännösten mukaan on vararahas-
 toon siirretty neljännes edellämäinnittua jäännöstä, joka
 siten on vähentynyt 4,608,537 markaksi 56 penniksi.
 Niitä voittovaroja, jotka viimeksi koolla olleet Säädyt
 tarpeen varalle määräsivät valtion tarkoituksiin, on sit-
 temmin Maaliskuun 5 päivänä 1895 annetun armollisen

VXXXIV

Suomen Valtiosäädyksen Pankkivaltuusmiesten

Kertomus

Säädyksen Pankkivaltiokunnalle

Käsittevä vuodelle

1894-1896

Helsingissä
L. G. Fincken ja poika, 1897

julistuksen mukaan laskettu menevän valtion tarpeisiin *Smk.* 4,025,185: 13, jota vastaamaan olisi pantava 1893 vuoden lopussa ollut pankin voitto *Smk.* 2,650,172: 14 ja jonka loppu eli *Smk.* 1,375,012: 99 olisi suoritettava viime kolmivuotisen ajanjakson voittovaroista. Sittenkun viimeainittu erä on vähennetty, on se osa voittovaroja, joka nyt voidaan antaa Säätyjen käytettäväksi, *Smk.* 3,233,524: 57, joka määrä kuitenkin vieläkin lisääntyisi, joll'ei valtion tarpeisiin varattuja voittovaroja kenties tarvitsisi kokonaan sitä varten käyttää.

Kun ne syyt, jotka on aikaisemmin mainittu vanhan vararahaston suotavaisuudesta, vieläkin pitävät paikansa ja, samassa määrässä kuin maan teollisuus ja elinkeinot kehittyvät, käyvät tärkeämmiksi, ovat Pankkivaltuusmiehet tässä luulleet tarpeelliseksi Pankkivaliokunnan harkittavaksi jättää, eikä olisi suotavaa, että sekin osa voittovaroja, joka nyt on käytettävänä, pantaisiin vararahaston lisäykseksi.

Yhteensä *Smk.* 6,144,716: 75
 1896 " 2,446,281: 28
 1895 " 2,119,526: 76
 Yhteensä *Smk.* 1,578,909: 71

Tätä tilosta voidaan pitää vrtain tyydyttävänä, etenkin kun otetaan huomioon, että korko massassa puhelehtilaisena ajanjaksona yleensä on ollut alhainen ja että jonkunlaisia varovaisuutta lainansuhteissa pankin puolesta sen ohessa on noudatettu.

Voimassa olevien säännösten mukaan on vararaha-
 ton siirretty neljännes edellämäinnittuun säännöste, joka
 sientä on vähentänyt 4,608,537 markaksi 56 penniksi.
 Nämä voittovarot, jotka viimeksi koolla olleet Säädyt
 tarpeen varalle määräsivät valtion tarpeita, on sit-
 temmin Maaliskuun 5 päivänä 1895 annettua armollisen

I. Pankkivaltuusmiesten käsiteltävinä olleista tärkeämmistä asioista.

1 §.

Sittenkun Valtion puolesta oli Pankinjohtokunnalta kysytty oliko Suomen Pankki taipusa muodostamaan osakumppanuutta sen 18,000,000 markan nimellisarvoisen lainan hankkimiseksi korkeintansa 4 prosentin korosta, jonka ottamisesta, käyttämällä etenkin ulkomaalaisia rahamarkkinoita, viimeksi koossa olleet Säädyt olivat päättäneet, sekä Pankkivaltuusmiehet tämän johdosta 12 päivänä Tammikuuta 1895 valtuuttaneet Pankinjohtokunnan ryhtymään toimiin osakumppanuuden aikaansaamiseksi vielä mainittua tarkoitusta varten, jossa osakumppanuudessa Suomen Pankki vastaisi korkeintaan neljättä osaa kysymyksessä olevaa summaa, kehoitutti Pankinjohtokunta, osaksi kirjeillä muutamia ulkomaalaisia rahalaitoksia, osaksi suullisesti takäläisiä pankkeja ottamaan osaa kysymykseentulleeseen osakumppanuuteen, sekä sitä varten määrättyssä ajassa Suomen Pankkiin jättämään sinetillä varustetut tarjoumuksensa tuon lainan hankkimiseen. Pankinjohtokunnan yhteisessä kokouksessa Tammikuun 26 päivänä otettiin seitsemän eri pankkiryhmän ennenmainitussa tarkoituksessa tekemät tarjoukset tarkastettaviksi ja tutkittaviksi. Ja koska silloin Crédit Lyonnais'in sekä Banque de Paris et des Pays Bas'in Pariisissa yhteisesti tekemä ehdotus lainan hankkimisesta Suomen Pankin kanssa 97, 5 0/100:sta ja 3 1/2 0/100:n korosta näytti pankinhallituksesta valtiolle edullisemalta kuin muut tarjoukset, kehoittivat Pankkivaltuusmiehet Pankinjohtokuntaa edellämäinnittujen pankkien kanssa Keisarillisen Senaatin Valtiovaraintoimituskun-

Valtion 3 1/2
 prosentin
 rautatie-
 laina.

taan lähettämään tarjoumuksen kysymyksessä olevan lainan hankkimisesta ennenmainituilla ehdoilla; jonka jälkeen Johtokunta kirjoituksessa Helmikuun 7 päivänä ilmoitti Pankkivaltuusmiehille että osakumppanuuden jäsenet olivat allekirjoittaneet tästä tehdyn kontrahdin, joka oli viimeainittuna päivänä Valtiovarainoimituskuntaan lähetetty sekä että Suomen Pankki oli mainitun kontrahdin mukaan ottanut hankkiaksensa 4 miljoonaa markkaa, jota määrää oli kuitenkin 1 miljoona markkaa alkuperäisillä ehdoilla siirretty erälle ulkomaalaiselle pankille, joten Suomen Pankin vastuu tuosta lainasta oli ainoastansa 3 miljoonaa markkaa eli siis $\frac{1}{6}$ lainamäärää. Sittenkun Keisarillinen Majesteetti oli armossa vahvistanut osakumppanuuden edelläolevalla tavalla tarjoamat lainan hankkimisen ehdot, on Keisarillinen Senaatti tehnyt lopullisen lainasopimuksen osakumppanuuden kanssa.

2 §.

Pankinjohtokunnan ehdotuksesta ottivat Pankkivaltuusmiehet Lokakuun 20 päivänä 1894 Suomen Pankin asiamieheksi Pietariin, Wolga—Kama Kommersbank'in. Ja kosk'ei asioimis-liike Venäjän kanssa, jonka välittämiseksi Pankki tähän asti on pitänyt tiliä niinhyvin St. Petersburger Privat Handels Bank'in kuin myöskin St. Petersburger Diskontobank'in kanssa, näyttänyt vaativan ylläpitämään sitoumuksia kolmen sikäläisen pankin kanssa, valtuuttivat Pankkivaltuusmiehet Marraskuun 7 päivänä samana vuonna Pankinjohtokunnan siirättämään viimeainitusta pankista Pankin siellä pitämän tilin Wolga-Kama Kommersbank'iin.

Pankkivaltuusmiesten pöytäkirjassa ja Pankinjohtokunnalle lähettämässä kirjeessä Maaliskuun 16 ja Huhtikuun 10 päivältä 1895 mainitsemistaan syistä ottivat Valtuusmiehet viimeainittuna päivänä Dresdner Bank'in Berlinissä Suomen Pankin toiseksi asiamieheksi sinne. Koska oli havaittu tarpeen vaativan Suomen Pankkia hankkimaan asiamiehen Vieniin, ryhdyttiin sitä varten

Suomen Pankin asiamiehet:
a) Pietarissa.

b) ulkomailla.

keskustelemaan sikäläisen Anglo-Österreichische Bank'in kanssa, joka ilmoittikin haluavansa avata tilin Suomen Pankin kanssa tarkemmin mainitsemillaan ehdoilla ja jonka Pankkivaltuusmiehet sen mukaan Kesäkuun 13 päivänä 1895 ottivat Pankin asiamieheksi Vieniin.

3 §.

Valtiovarainoimituskunnan kirjoituksessa Touku-kuun 30 päivältä 1896 kehoitettiin Pankkivaltuusmiehiä antamaan lausunto erään sitä varten asetetun komitean tekemästä ehdotuksesta Suomen valtion kassan- ja tilienhoidon uudestaan järjestämiseksi, jonka mukaan Suomen Pankin apua varsinaisessa kassaliikkeessä tarvittiin siten, että valtion kaikki rahavarat sikäli kuin niitä ei tarvita jouksevien menojen suorituksiksi piti vastedes säilytetämän Suomen Pankissa. Tämän johdosta ovat Pankkivaltuusmiehet, kuulusteltuansa Pankinjohtokunnan mieltä pidettä asiasta, kirjoituksessa Lokakuun 10 päivältä 1896 Keisarilliselle Senaatille ilmoittaneet että, Valtuusmiesten mielestä, valtion kassanhoidon puheiksitullut järjestäminen epäilemättä melkoisesti hyödyttäisi varain hallintoa, koska siten, muun muassa, olisi mahdollista vähemmällä mutkilla kuin tähän asti saada tietoa kunakin aikana käytettävänä olevista kassanvaroista sekä tehokkaammin tarkastaa kassaliikettä. Tähän nähden ei Suomen Pankin pitäisi, kuten Valtuusmiehet vielä lausuivat, kieltäytyä puolestansa edistämästä ehdotuksen täytäntöön panemista. Tämä ehdotus edellyttää kuitenkin että valtionvarain sisäänpanemista ja ulosottamista niinhyvin suuremmissa kuin pienemmissäkin erissä voidaan suorittaa sekä Pankin pääkonttorissa että kaikissa haarakonttoreissa ja että uusi konttori laitetaan Hämeenlinnaan. Tämän tähden ja sen lisääntyneen työn vuoksi valtion hyväksi, joka siten siirtyisi Suomen Pankille, sekä kun Pankin täytyisi edelleen ylläpitää konttoria kaikissa läänin pääkaupungeissa, niissäkin joissa sellaisen pitäminen ei enää olisi Pankille eduksi, saattaisivat ne uhraukset, joita Pankki joutuisi kärsimään yrityksen täytäntöön

Lausunto
valtion kassan- ja tilienhoidon uudestaan järjestämisestä.

panosta, kasvaa melkoisiksi. Niin ollen katsoivat Pankkivaltuusmiehet, että heidän oli tämän yhteydessä lausuttava toivomuksenaan, ett'ei niitä määrärahoja maanviljelyksen edistämiseksi, teknillisille realikuoluille, haurinhuudolle ja Suomen Valtiokonttorille, jotka vuosittain edelleen suoritetaan Pankin voittovaroista ja joiden siirtämistä yleiseen valtiovarastoon Säädty 1891 ja 1894 vuoden valtiopäivillä ovat ehdottaneet, ainakaan, sittenkun nyt puheiksi tullut ehdotus on pantu täytäntöön, enää tarvitsisi suorittaa pankin voitosta. Muutoin ja sen ohessa että Pankkivaltuusmiehet, mitä komitean ehdotuksen yksityiskohtiin tuli, yhdistyivät kahteen Pankinjohtokunnan edellä mainitussa lausunnossansa asiasta tekemään muistutukseen, jotka koskivat sitä tapaa, jota oli ehdotettu noudatettavaksi tarkastettaessa valtion pano- ja ottotiliä Suomen Pankissa sekä Pankin ja sen haarakonttorien avoimena pitämisen aikaa sanottuun tiliin pantavien sisäänpanojen vastaanottamista varten, ovat Pankkivaltuusmiehet lausuneet, että koska komitean ehdotuksen mukaan valtion kassanhoito melkoisessa määrässä siirtyisi Suomen Pankille ja kysymys haarakonttorien laittamisesta ja ylläpitämisestä kaikissa läänin pääkaupungeissa sisältää muutoksen Pankin ohjesääntöön, ehdotuksen täytäntöönpano näissä kohdin näytti vaativan Säätöjen myötävaikutusta.

4 §.

Kassöörin käsikassat.

Koska se 50,000 markan määrä, joka siitä tätä ennen annettujen määräyksien mukaan korkeintaan on saanut olla Turun, Nikolainkaupungin ja Viipurin konttorien kassöörin käsikassoissa, oli ollut liikettä varten riittämätön, ovat Pankkivaltuusmiehet, voimassa olevan pankin ohjesäännön 39 § nojalla, erityisillä, Maaliskuun 23 ja Joulukuun 21 päivänä 1895 sekä Lokakuun 10 päivänä 1896 antamillansa määräyksillä, vahvistaneet mainituissa käsikassoissa sallitun suurimman määrän kahdessa ensiksimainitussa konttorissa 75,000 markaksi ja Viipurin konttorissa 100,000 markaksi.

Samasta syystä korotettiin, Pankkivaltuusmiesten Joulukuun 21 päivänä 1895 antamalla päätöksellä, pääkonttorin ensimmäisen ja toisen kassöörin käsikassoissa sallitut suurimmat määrät, jotka ovat olleet 150,000 ja 100,000 markkaa, kummankin kassan 200,000 markaksi.

5 §.

Nojautuen Suomen Pankin voimassa olevan ohjesäännön ja vuosirahansäännön 5 muistutuksen mukaan Pankkivaltuusmiehillä olevaan valtaan myöntää Pietarin konttorin virkamiehille ja palvelijoille palkkionlisiä vuodeksi kerrallaan, ja korkeintaan 15 % heidän vuosirahansääntöön merkittyä palkkaustansa, ovat Pankkivaltuusmiehet Huhtikuun 3 päivänä ja Toukokuun 25 päivänä 1895, siihen aikaan verrattain korkeaan ruplakurssiin nähden, antaneet sellaisia palkkionlisiä mainitun konttorin Komisariukselle E. Carlstedtille 8 % sekä konttorissa palveleville kahdelle rahanlukijalle ja vahtimestarille 7 % heidän vuosirahan säännössä olevaa palkkaustansa, maksettaviksi Maaliskuun 1 päivästä sanotun vuoden loppuun. Ja kun ei mitään muutosta mainituissa kurssioloissa sen jälkeenkään tapahtunut, saivat ennenmainittu konttorinjohtaja ja palvelijat sekä sillävälän kysymyksessä olevaan konttoriin nimitetty konttorikirjuri A. Othman myöskin vuonna 1896, Pankkivaltuusmiesten Tammikuun 11 päivänä antamalla myönnytyksellä, kantaa samallaisen palkkionlisän, kaikki nämät viranomaiset kuitenkin saman laskuperustuksen mukaan eli 7 % palkkaustansa.

6 §.

Sittenkun Ministerivaltiosihteeri, Kenraaliluutnantti von Daehn oli ehdottanut että Suomen Pankki ottaisi hoitaaksensa Suomen Valtiosihteerinviraston rahavaroja, myöntyivät Pankkivaltuusmiehet Marraskuun 7 päivänä 1894, Pankinjohtokunnan asiasta antaman esityksen mukaan, siihen että Suomen Pankki sai mainituista varoja hoitaa, kirjaanpanna ja tarkastaa yhdessä Pankin omain

Palkkionlisiä Pietarin konttorin virkamiehille ja palvelijoille.

Suomen Valtiosihteerinviraston rahavarainhoito.

varain kanssa seuraavilla ehdoilla: että Pietarin konttori joka viikko antaa kassatilin Valtiosihteerinviraston varoista, jotavastoin Valtiosihteerinvirasto itse pitää huolen kaikesta muusta kirjanpidosta; että ruplakassa pidetään erityisellä juoksevilla tilillä jossakin Pietarin yksityispankissa, mutta markkakassa pannaan pano- ja ottotiliin Suomen Pankin pääkonttoriin, josta tilistä maksettaviksi Valtiosihteerinvirasto asettaa shekkejä, mitkä Pietarin konttori lunastaa; että Valtiosihteerinviraston hoitaman n. k. Majesteetin käsikassan, joka oli 170,000 ruplaa ja oli sijoitettuna venäjän valtiobligatsiooneihin, voi Suomen Pankki ottaa avonaiselle talletukselle siellä, jonka ohessa Pankki otti vastataksaan korkolippujen irrottamisesta maksettaviksi jouduttua ja käskeäkseen Pietarin konttorin asianomaisille suorittamaan niiden arvon, ja ett'ei Suomen Pankki ennenmainitusta hoidosta vaatinut muuta korvausta kuin maksuksi yllämainitusta avonaisesta talletuksesta sen määrän, joka muista talletuksista on vahvistettu.

7 §.

Kuluneiden setelien polttaminen.

Sen mukaan kuin kuluneita seteleitä on Pankkiin saapunut ja suurempi määrä niitä kerääntynyt, ovat Pankkivaltuusmiehet sitä varten kutsutuilla naisilla luetuttaneet kokoontuneen varaston tällaisia seteleitä, jotka kohta sen jälkeen on poltettu Pankin talousrakennukseen tätä tarkoitusta varten laitetussa uunissa. Tietoja siten poltettujen setelien määrästä on saatavissa Pankkivaltuusmiesten pöytäkirjoista Syyskuun 24, 26 ja 28 päivältä, Lokakuun 6 päivältä sekä Joulukuun 17, 19 ja 22 päivältä 1894, Lokakuun 5, 7, 9, 12 ja 14 päivältä 1895 ynnä Syyskuun 8, 10, 12, 14, 16, 19 ja 21 päivältä 1896.

Mitä setelien polttamisen valvomiseen tulee, ovat Herrat Pankintarkastajat kertomuksessansa Pankin tarkastuksesta vuonna 1894 lausuneet, ett'ei poltto-uuniin oltu voitu lakasta eikä kipsistä saada täysin pitävää ja muutoinkaan tyydyttävää sinettiä. Ja koska Herrat Pan-

kintarkastajat kuitenkin ovat katsoneet että sellainen sinetittäminen on setelien polttamisen valvontaa varten suotava, mutta ett'ei sitä voida saada aikaan muulla tavalla kuin asettamalla metalliplombeja uunin sulkulaattaan, pyysivät Tarkastajat että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin tällaisien plombien hankkimiseksi. Sittenkun tämän johdosta siihen tarvittava laite oli ehditty hankkia, panettivat Pankkivaltuusmiehet Joulukuussa samana vuonna seteliä poltettaessa ennenmainitulla tavalla uunin suulle metalliplombeja. Samaa sulkemistapaa käytettiin myöskin setelien polttamisessa vuosina 1895 ja 1896.

8 §.

Koska oli havaittu tarpeelliseksi lisätä Suomen Pankin 20 markan setelien varastoa, on pankinhallinnon toimesta laadittu piirustukset mainittujen setelien uutta painosta varten, jotka piirustukset Pankkivaltuusmiehet sittemmin Heinäkuun 21 päivänä 1894 lähettivät vahvistettaviksi Keisarilliseen Senaattiin. Armollisella julistuksella Syyskuun 12 p:ltä samaa vuotta vahvistettiin sitten se sanamuoto ja ulkonäkö Pankin kahdenkymmenen markan seteleille, kuin julistukseen liitettyssä selityksessä on mainittu.

9 §.

Kirjoituksessa Tammikuun 7 päivältä 1895 ilmoitti Pankinjohtokunta että, sittenkun Suomen Pankin setelipaino taas oli herkeämättä työskennellyt Syyskuun 1 päivästä 1893 alkaen pääasiallisesti 5 markan setelien painamisessa, Pankki oli piakkoin saava näitä seteleitä pitemmäksi aikaa riittävän määrän. Oli myöskin luultavaa että setelipaino ennen vuoden 1895 loppua ennätti valmistaa riittävän varaston 10 ja 20 markan seteleitä, viimeksimainitut setelit sanamuodoltaan ja ulkonäöltään semmoisia kuin armollisessa julistuksessa Syyskuun 12 päivältä 1894 oli määrätty. Ehdotettujen uudenmuotoisten 100 markan setelien blanketteja ei kuitenkaan voitu heti tämän jälkeen ryhtyä painamaan niiden mutkallis-

Uusien kahdenkymmenen markan setelien piirustukset.

Setelien painattaminen.

ten töiden vuoksi, joita tämän setelin piirustamisesta sekä sen levyjen kaivertamisesta oli. Ja kun painolla tätä odotettaessa ei ollut painon johtajalle ja työvälle kylliksi työtä, oli Johtokunta arvellut että Pankin nykyistä muotoa olevain 100 markan setelein sekä 500 markan seteleinkin varastoa oli lisättävä, minkä jälkeen setelipainon piti saada vuoden 1896 alusta olla joitakuuta vuosia eteenpäin suljettuna. Tähän nähden esitti Johtokunta että Pankin setelipainossa saisi vuonna 1895, paitsi tarpeen vaatimaa alemman-arvoisten setelein varastoa, valmistaa 50,000 kappaletta 500 markan setelien blanketteja ja 300,000 kappaletta nykyistä muotoa ja näköä olevain 100 markan setelien blanketteja, minkä ohessa ja kun se paperi, jolle 100 markan seteleitä viimeksi oli painettu, oli huomattu verrattain hauraaksi, Johtokunta ehdotti, että puheena olevat 300,000 100 markan setelin blankettia saataisiin painaa samallaiselle paperille kuin 500 markan setelitkin, jota paperia tarpeen mukaan oli valmistettu Tumban paperitehtaassa Ruotsissa. Ja suostuivatkin Pankkivaltuusmiehet Tammikuun 12 päivänä 1895 ylläkerrottuun esitykseen.

Setelien valmistamisesta vuosina 1894—1896 on setelipainon kontrollantti nuorempi kirjanpitäjä, Filosofianmaisteri Ernst Enqvist antanut tässä alempana olevan kertomuksen.

„Johtajan Herra F. Tilgmannin katsonnan alaisena on setelipaino vuosina 1894 ja 1895 sekä vuoden 1896 kolmena ensimmäisenä kuukautena ollut herkeämättä käynnissä 5, 10, 20, 100 ja 500 markan setelien valmistamista varten. Huhtikuussa 1896 lopetettiin tämä valmistus, mutta kun Pankilla edelleenkin oli suurehko varasto setelin blanketteja, joissa ei ollut numeroita eikä nimikirjoituksia, jatkettiin työtä näiden painamiseksi Lokakuun 10 päivään 1896, jolloin koko blankettivarasto oli saatu seteleiksi.

5 markan setelien painatus, joka oli alkanut Syyskuulla vuonna 1893, jatkui koko vuoden 1894 ja päättyi Maaliskuun 1 päivänä 1895. Tähän käytettyä paperia

hankki Tervakosken Osakeyhtiö vuosien 1893 ja 1894 ajalla yhteensä 227,742 arkkia. Tästä annettiin painoon vuosina 1893, 1894 ja 1895 kaikkiaan 197,422 arkkia. Jällellä oleva paperi, 30,320 arkkia, on edelleen Pankin hallussa. Yllämainituista 197,422 arkista valmistettiin ja lähetettiin Pankkiin vuoden 1893 kuluessa 140,000 kappaletta valmiita seteleitä, jotka, lukien 8 kappaletta arkkia kohden vastasivat 17,500 arkkia, vuonna 1894 1,180,000 kappaletta, vastaten 147,500 arkkia, ja vuonna 1895 197,000 kappaletta, jotka vastasivat 24,625 arkkia, ja jäännös 62,376 blankettia eli 7,797 arkkia, joutui valmistettaessa makulatuuriksi ja poltattivat sen Pankin tilintarkastajat Huhtikuun 5 päivänä 1894 ja Maaliskuun 12 päivänä 1895 yhtäaikaa niiden 1,500 arkin kanssa, mitkä yllämainittu paperitehdas vuonna 1893 oli koe-painamista varten laittanut. 197,422 arkista painoon annettua paperia on siis 7,797 arkkia hyljätty makulatuurina, s. o. 3,95 prosenttia. Jokainen seteli on laskettu Pankille maksaneen 5,8 penniä, josta paperin hinta seteliä kohti tekee 1,25 penniä ja painatuspalkkio 4 penniä. 10 markan setelien valmistamiseen ryhdyttiin Tammikuun 25 päivänä 1895, vaskipaine saatiin valmiiksi Maaliskuun 22 päivänä ja viimeiset setelit lähetettiin Pankkiin Toukokuun 3 päivänä samana vuonna. Tervakosken Osakeyhtiön Pankille laittamista 31,841 arkista annettiin painoon 22,425 arkkia, joten Pankilla puhe-alaista paperilajia on vielä 9,416 arkkia. Painettavaksi jätetystä paperista valmistettiin ja lähetettiin Pankkiin 176,500 kappaletta valmiita seteleitä, jotka vastasivat 22,062 1/2 arkkia, ja jäännöksen s. o. 2,900 kappaletta blanketteja, jotka vastasivat 362 1/2 arkkia, poltattivat Pankkivaltuusmiehet Lokakuun 14 päivänä 1895 makulatuurina. Edellämainitut 362 1/2 arkkia hyljättyjä blanketteja osottavat, että painoon annetun 10 markan paperin koko määrästä ainoastaan 1,62 prosenttia on heitetty makulatuuriksi. Hinta seteliä kohti on laskettu 5,7 penniksi ja paperin hinta sekä painatuspalkkio on sama kuin 5 markan seteleistäkin.

10 markan setelipaperin jälkeen pantiin vaskipainokoneeseen heti 500 markan setelipaperia, ja aloitettiin viimeksimainittua arvoa olevain blankettien valmistamista siis Maaliskuun 22 päivänä 1895. Ruotsin Valtiopankin paperitehtaan, „Tumban“, laittamasta paperista, 25,000 arkista, valmistettiin 47,800 kappaletta kelvollisia blanketteja, jotka, lukien 2 kappaletta arkilta, vastasivat 23,900 arkkia. Jäännöksen, 1,100 arkkia, eli 4,4 prosenttia koko paperimäärästä, poltattivat Pankkivaltuusmiehet Lokakuun 14 päivänä 1895 makulatuurina. Vaskipaine saatiin loppuun Toukokuun 2 päivänä 1895 ja lopullinen setelien lähettäminen tapahtui Heinäkuun 4 päivänä samana vuonna. Hinta seteliä kohti on laskettu 19,3 penniksi, josta 2,49 penniä on paperin hintaa ja 15 penniä painatuspalkkiota kultakin seteliltä.

Sittenkun 500 markan blankettien vaskipaine oli Toukokuun 2 päivänä 1895 lopetettu, alkoi 100 markan blankettien painaminen. Näiden setelien vaskipaine päättyi Heinäkuun 26 päivänä 1895, ja lopullinen lähetys tapahtui Lokakuun 24 päivänä samana vuonna. Näihinkin seteleihin toimitti Ruotsin Valtiopankin paperitehdas paperin. Painoon annettiin koko paperivarasto 53,450 arkkia, ja valmistettiin siitä 202,700 kelvollista blankettia, joka, 4 kappaletta arkkia kohden vastasi 50,675 arkkia. Loput eli 2,775 arkkia makulatuuria, s. o. 5,19 prosenttia valmistettavaksi annetusta paperista, poltattivat Pankin tilintarkastajat Maaliskuun 19 päivänä 1896. Hinta seteliltä tekee 11 pennin vaiheille, josta paperin hinta kutakin seteliblackettia kohti on 2,03 penniä ja painatuspalkkio 8 penniä.

20 markan setelien valmistamiseen ryhdyttiin Heinäkuun 26 päivänä 1895. Vaskipaine lopetettiin Helmi-kuun 14 päivänä 1896 ja setelien lopullinen Pankkiin lähettäminen tapahtui Huhtikuun 2 päivänä samana vuonna. Tervakosken Osakeyhtiö hankki Pankkiin paperia 136,469 arkkia, josta painoon annettiin 123,392 arkkia ja jäännös 13,077 arkkia on edelleen Pankin huostassa. Edelläsanoituista painoon annetuista 123,392

arkista valmistettiin 910,900 seteliä, vastaten 113,862 1/2 arkkia, ja jäännöksen 9,529 1/2 arkkia ynnä Tervakosken paperitehtaan koepainamisen toimittamat 85 arkkia 20 markan setelipaperia ja 30 arkkia 10 markan paperia polttivat Pankkivaltuusmiehet makulatuurina Syyskuun 10 ja 21 päivänä 1896. Tämän arvoisten setelien makulatuurirosentti on 7,7. Tämä verrattain korkea makulatuurirosentti johtuu osaksi painamisen kestäessä tarpeelliseksi huomattava värinmuutoksesta, osaksi siitä, että tämä seteli, paperissa olevan vesileiman vuoksi, enemmän kuin muut setelit vaati paperin tasaista kuivattamista kustuttamisen jälkeen. Tämän setelin kustannukset on laskettu 5,8 penniksi, josta 1,25 penniä on paperin hintaa ja 4 penniä painamispalkkiota kultakin seteliltä.

Sen ajan kuluessa, jolloin setelipainolla oli ainoastaan yksi numeroimiskone, oli melkoinen varasto numeroimattomia ja allekirjoittamattomia blanketteja kerääntynyt Pankin holviin. Nämät blanketit on nyt numerot ja nimet painamalla tehty seteleiksi. Siten painettiin nimikirjoituksia ja numeroita

v. 1894	10,000:een	5 mk. ja	45,000:een	10 mk. blankettiin,
” 1895	890,000:een	” ” ”	633,500:een	” ” ”
” 1896	733,700:een	” ” ”	364,161:een	” ” ”

eli kaikkiaan 1,633,700 5 markan ja 1,042,661 10 markan blankettiin. Kun tämän lisäksi tulee numeroidessa syntynyt makulatuuri, 2,700 kappaletta 5 markan ja 1,139 kappaletta 10 markan blanketteja, niin saadaan vuoden 1894 alkaessa ollut, Pankin setelipainossa valmistettujen blankettien säästö s. o. 1,636,400 kappaletta 5 markan ja 1,043,800 kappaletta 10 markan blanketteja. Sitä paitsi on vuonna 1894 allekirjoituksia painettu 56,500 20 markan seteliblackettia, joka määrä oli jällellä Köpenhaminassa valmistettuja tämän-arvoisia blanketteja. Paitsi edellä mainittuja seteleitä on painossa vuonna 1894 valmistettu 32 klisheetä 5 markan setelin sinisen väritunnun painamiseen ja 6 painelevyä saman setelin etu- ja takasivun vaskipainoa varten, vuonna 1895 10

markan seteliä varten 4 vaskipainelevyä ja 16 klisheetä, 500 markan seteliä varten 8 klisheetä ja 100 markan seteliä varten 2 vaskipainelevyä ja 27 klisheetä (joista 12 jo alusta kelvottomia) sekä 20 markan seteliä varten, paitsi alkuperäisiä relieflevyjä painelevyjen syövyttämistä varten, 69 klisheetä (joista 9 alkujaankin kelvottomia) ja 23 painelevyä sekä vuonna 1896 2 painelevyä 20 markan seteliin.“

Kun Suomen Pankissa setelin valmistuksessa tähän asti noudatettu menettely ei tuottanut sitä vakuutta väärennyksiä vastaan, kuin erästä Wienissä keksittyä uutta setelin valmistamistapaa käyttämällä voidaan saavuttaa, on Pankinjohtokunta Pankkivaltuusmiehille esittänyt että Pankin setelien painaminen vastedes saataisiin suorittaa siten, että setelien etusivu painatettaisiin äskenmainitun, niinkutsutun Itävaltalaisen tekotavan mukaan Lontoossa toiminimellä Bradbury Wilkinson & Co, joka oli hankkinut itselleen oikeuden sen käyttämiseen, vaan että takasivun painattaminen samoin kuin myös numeroiden ja nimikirjoitusten merkitseminen jäisi Pankin oman painon huoleksi. Tämmöisellä setelin painamisen järjestelyllä voitaisiin, niinkuin Pankinjohtokunnan Pankkivaltuusmiehille asiasta lähettämässä kirjoituksessa Lokakuun 26 päivältä 1896 laajaperäisesti selvitetään, saavuttaa mahdollisimman suuri turva väärennykseltä, samalla kuin setelien ulkonäkö tulisi teknillisesti ja taiteellisesti tyydyttävämmäksi, kuin mitä Pankin setelipainossa käytetyllä valmistustavalla oli onnistuttu saamaan aikaan. Kustannus 5 markan setelien valmistamisesta tämän uuden tekotavan mukaan oli laskettava 1,000 kappaleelta 42 markaksi 77 penniksi, minkä lisäksi kuitenkin vielä tuli tullimaksu paperista ja kuljetuskulut, jotapaitsi Pankin myös piti korvata toinen puoli alkuperäisten levyjen kaivertamisen hintaa. Johtokunnan tässä edelläkerrotun ehdotuksen johdosta ovat Pankkivaltuusmiehet katsoneet tarpeelliseksi että, ennenkuin asiassa muuta tehdään, koetettaisiin hankkia luotettava selvyys siitä mitenkä mainitun englantilaisen toimi-

nimen liikkeessä valvotaan setelinvalmistusta, jonka vuoksi Pankkivaltuusmiehet ovat jättäneet Pankinjohtokunnan huoleksi, jos havaittiin soveliaaksi, antaa jollekin henkilölle toimeksi tarkemman tiedon hankkimisen Lontoossa.

10 §.

Pankkivaltuusmiehille Lokakuun 23 päivänä 1894 lähettämässään kirjoituksessa ilmoitti Keisarillisen Senaatin Valtiovaraintoimituskunta ehdotelluksi, että valtio antaisi Kivipainajan F. Tilgmannin valmistettavaksi Suomen Pankin setelipainon yhteyteen perustetussa galvanoplastisessa laitoksessa lainamerkkejä, kirjekortteja, postisäästöpankin korkolippukuitteja ja pelikorttisiteitä varten tarvittavat alkuperäiset laatat, matriisit ja klisheet sen henkilön valvonnalla, joka on kontrollanttina Pankin setelipainossa, minkä ohessa Valtiovaraintoimituskunta pyysi saada tietoa, oliko pankin hallinnon puolesta mitään estettä sitä vastaan että sanotussa laitoksessa yllämainitulla valvonnalla valmistettaisiin kysymyksen tulleita alkuperäisiä laattoja y. m. Sittenkun Pankkivaltuusmiehet olivat tämän johdosta vastauskirjoituksessa Valtiovaraintoimituskunnalle Marraskuun 17 päivänä 1894 ilmoittaneet pankin hallinnon olevan taipusan luovuttamaan Pankin galvanoplastisen laitoksen ennenmainittujen alkuperäisten laattojen, matriisien ja klisheitten valmistamiseen, jos valtio voi sopia kysymyksen tulleiden töiden suorittamisesta Herra Tilgmannin kanssa ja töiden valvonnasta Pankin setelipainon kontrollantin kanssa sekä muutoin ehdolla että valtion oli korvattava Pankille ne suoranaiset kustannukset, jotka Pankille saattoi näistä töistä koitua, ilmoitti Valtiovaraintoimituskunta kirjoituksessa senjälkeisen Joulukuun 17 päivänä Pankkivaltuusmiehille että toimituskunta oli viimesanottuna päivänä tehnyt näistä töistä sopimuksen ennenmainittujen painonjohtajan ja kontrollantin kanssa sekä että Valtiovaraintoimituskunta, saatuansa tiedon niistä kustannuksista, joita Pankki on joutunut kärsimään kysymyksessä

Alkuperäisten laattojen valmistus lainamerkkejä y. m. varten setelipainon galvanoplastisessa laitoksessa.

olevien töiden suorittamisesta, oli määräävä niistä korvauksen Pankille.

11 §.

Toimia, jotka koskevat yksitysisten henkilöiden ja Pankin välisiä.

Vuosien 1894—1896 ajalla ovat Pankkivaltuusmiehet käsitelleet yhteensä 40 maksuajan pitennystä, akordia ja muita helputuksia koskevaa hakemusta, joista 23 tulee vuoden 1894, 11 vuoden 1895 ja 6 vuoden 1896 osalle. Puheenalaisien asiain joukosta lienee erittäin mainittava Pankkivaltuusmiesten 25 päivänä Huhtikuuta 1894 antama suostumus erään tehdasosakeyhtiön liikkeen järjestämiseen, joka yhtiö jo vuoden 1892 keväästä asti oli saanut vekselivelkansa suorittamisen ajanpitennystä; eräälle suurrehkolle teollisuusyhtiölle Pankkivaltuusmiesten erityisellä päätöksellä Lokakuun 20 päivänä 1894 ja Huhtikuun 10 päivänä 1895 myönnetty maksuajan pitennys; ne akordit, jotka Lokakuun 29 päivänä 1894 myönnettiin kahdelle yksityiselle velalliselle; eräälle suurelle teollisuusfirmalle Maaliskuun 24 päivänä 1896 myönnetty huojennus eräitten sen sitoumusten suorittamisessa Pankkiin.

12 §.

Pankin tarkastukset.

Pankinohjesäännössä säädettyjä tarkastuksia ovat Säätyjen Pankintarkastajat tahi heidän asianomaiset varamiehensä toimittaneet määrääjoilla. Tarkastuksessa vuonna 1896 tekivät Pankintarkastajat muistutuksen vararahaston osuuden laskemisesta pankin sitä ennen kuluneena vuonna saamaan voittoon, minkä johdosta, Johtokunnan toimesta, oikaisu tässä kohdin heti tehtiin. Niistä pankin hallintoa koskevista huomautuksista ja toivomuksista, jotka Pankin tarkastajat sen ohessa ovat esiintuoneet, ovat Pankkivaltuusmiehet antaneet Johtokunnalle tiedon. Tarkastajien puoltosan mukaan ja pankin ohjesäännön tätä koskevien sääntöjen nojalla ovat Pankkivaltuusmiehet sitten Suomen Säätyjen puolesta antaneet Pankinjohtokunnalle vastuunvapauden vuodelta 1893 Toukokuun 1 päivänä 1894, vuodelta 1894 Maaliskuun 28 päivänä 1895 ja vuodelta 1895 Maaliskuun 30 päivänä 1896.

13 §.

a) Vuoden 1878 pankinohjesäännön 111 §:n määrä-*Inventeerauksia.*
yksen mukaisesti toimittivat Pankkivaltuusmiehet vuonna 1894 kaksi kertaa pääkonttorin kassaholvin ja kaikkien rahastojen sekä laina- ja vakuuskirjain ynnä talletusten inventeerauksen, mutta sittenkun armollinen ohjesääntö Pankille Helmikuun 19 päivältä 1895 oli julaistu, eivät Pankkivaltuusmiehet, viimeksisanotun ohjesäännön 40 §:ssä olevaan tätä asiaa koskevaan säännökseen nähden, ole katsoneet olevan syytä vuosina 1895 ja 1896 pitää tällaisia inventeerauksia useammin kuin kerran kumpaisenakin vuotena.

a) pääkonttorissa.

Puheena olevat inventeeraukset ovat tapahtuneet seuraavilla ajoilla; 1894: Elokuun 20—23 päivänä sekä Joulukuun 12—15 päivänä; 1895: Syyskuun 30 päivänä ja Lokakuun 1—5 päivänä, sekä vuonna 1896: Lokakuun 24, 26—29 päivänä sekä Marraskuun 12 päivänä.

Näissä inventeerauksissa pidetyt pöytäkirjat on annettu Pankinjohtokunnalle tiedoksi ja niiden tulokset huomattu yhtäpitäviksi Pankin kirjojen kanssa. Sitä vastoin antoi 1895 vuoden inventeeraus Valtuusmiehille aihetta muistutuksen tekemiseen kassakreditivilainan N:o 729 kiinnitysvakuudesta. Kun tämä laina sittemmin, sekä pääoma että korko, on suoritettu, ei näytä enää tarpeelliselta ryhtyä tarkempaan selontekoon tästä asiasta, vaan saataneen tässä vain viitata siihen mitä Pankkivaltuusmiesten kirjeet ja pöytäkirjat Lokakuun 5 päivältä 1895 sekä Helmikuun 15 ja Maaliskuun 24 päivältä 1896 siitä sisältävät.

b) Mitä tulee Pankin haarakonttoreihin, ovat Pankki-*b) maaseutu-*
valtuusmiehet, valitsemillensa diskontokomitean jäsenille *konttoreissa.*
määräyksiä antaessaan, samalla kehottaneet näitä kerran kuukaudessa heidän itsensä, mielensä mukaan kulloinkin erikseen määrättävinä aikoina, toimittamaan säädetty inventeeraukset konttoreissa.

Sitä paitsi ovat tarkasteluja toimittaneet:
Porin konttorissa Heinäkuun 2—4 päivänä 1894
allekirjoittaneet Lindelöf ja Donner ja Marraskuun 15

—17 päivänä 1895 toistaiseksi määrätty Pankintirehtööri von Collan;

Joensuun konttorissa Syyskuun 25—28 päivänä 1894 Pankintirehtööri Charpentier ja Syyskuun 2—4 päivänä 1895 Pankintirehtööri von Collan;

Jyväskylän konttorissa Lokakuun 3—5 päivänä 1895 von Collan;

Kotkan konttorissa Tammikuun 27—29 päivänä sekä Syyskuun 2 ja 3 päivänä 1896 von Collan;

Kuopion konttorissa Huhtikuun 24—29 päivänä 1895 sekä Huhtikuun 23—27 päivänä 1896 von Collan;

Mikkelin konttorissa Tammikuun 27—29 päivänä 1896 von Collan;

Nikolainkaupungin konttorissa Maaliskuun 8 ja 9 päivänä 1895 Pankintirehtööri Bergbom, Marraskuun 25—28 päivänä samana vuonna von Collan sekä Lokakuun 10—11 päivänä 1896 viimeksimainittu;

Sortavalan konttorissa Syyskuun 24 ja 30 päivänä 1894 Pankintirehtööri Charpentier, Syyskuun 5—7 päivänä 1895 ja Huhtikuun 20—22 päivänä 1896 von Collan;

Tampereen konttorissa Maaliskuun 19 päivänä 1895 allekirjoittanut Meurman sekä Marraskuun 18 ja 19 päivänä samana vuonna niin myös Lokakuun 16 ja 17 päivänä 1896 von Collan;

Oulun konttorissa Marraskuun 21—23 päivänä 1895 sekä Lokakuun 13 ja 14 päivänä 1896 von Collan;

Viipurin konttorissa Helmikuun 1—7 päivänä 1896 von Collan, sekä

Turun konttorissa Heinäkuun 6 ja 7 päivänä 1894 allekirjoittaneet Lindelöf ja Donner sekä Maaliskuun 19—23 päivänä 1896 von Collan.

Edellämainituista tarkasteluista on kertomuksia, osaksi Pankinjohtokunnasta kopioina lähetetty Pankkivaltuusmiehille, osaksi jätetty Valtuusmiehille ja annettu Johtokunnalle tiedoksi.

Vaikka konttorien hoito puheena olevina vuosina on käynyt antamatta aihetta tärkeämpiin muistutuksiin konttorien virkamiehiä vastaan, on poikkeus tästä

kuitenkin tapahtunut Joensuun konttorissa, jossa Syyskuun 25 päivänä 1894 pidetyssä tarkastelussa asianomaisella kassöörillä huomattiin olevan 4,000 markan kassanvaja, joka kuitenkin samana päivänä, ennenkuin tarkastelu oli päättynyt, täytettiin. Puheenalaisesta hukkaamisesta on syyte nostettu mainittua kassööriä vastaan, jonka Pankinjohtokunta heti erotti viran toimittamisesta ja Senaatin Oikeusosasto sittemmin Maaliskuun 6 päivänä 1896 annetulla päätöksellä tuomitsi viralta pannuksi. Muutoin ja kun sanotussa tarkastelussa lisäksi tuli ilmi eräitä epäsäännöllisyyksiä ja laiminlyöntejä konttorin hoitamisessa, ryhtyivät Pankkivaltuusmiehet sen johdosta siihen toimenpiteeseen, kuin Valtuusmiesten Pankinjohtokunnalle asiasta lähettämä kirjoitus Lokakuun 20 päivältä 1894 mainitsee.

c) Pietarin konttorin inventeeraukset on, annettujen määräysten nojalla, vuosina 1894 ja 1895 toimittanut silloinen Suomen Passiviraston Päällikkö Valtioneuvos E. Boehm ja, hänen paikkakunnalta muutettuaan, vuoden 1896 alusta hänen seuraajansa edellämainitussa virassa Todellinen Valtioneuvos L. F. Munck, jonka varamiehenä on ollut Hänen Majesteettinsa Keisarin Suomen Kanslian Toimituspäällikkö Kreivi C. Armfelt. Elokuussa 1895 ja 1896, jolloin sekä vakinainen inventeeraaja että mainittu varamies ovat olleet estettyinä puheena olevasta toimesta, on inventeeraukset, Pankkivaltuusmiesten antamain määräysten mukaisesti, pitänyt Suomen Passiviraston Sihteeri Hovineuvos E. Ursin. Sitä paitsi on sanotun konttorin tarkasteluja toimittanut Lokakuun 19 ja 20 päivänä 1894 allekirjoittanut Donner ja Pankintirehtööri Charpentier sekä Tammikuun 30 ja 31 päivänä 1896 toistaiseksi määrätty Pankintirehtööri von Collan.

14 §.

Joka kuukausi ovat Pankkivaltuusmiehet, Pankin Pankin laikirjojen ja tilien sekä haarakonttoreista tulleiden ilmoitusten nojalla, toimittaneet sellaisen Pankin liikkeen ja tarkastus.

c) Pietarin konttorissa.

lainauksen tarkastuksen, josta Valtuusmiehille annetun johtosäännön 2 §:ssä mainitaan. Muuten ovat Pankki-
valtuusmiehet säännöllisesti joka kuukausi pyytäneet saada nähdäksensä ja läpikäyneet Pankinjohtokunnan edellisen kuukauden memoriaalipöytäkirjat. Eri konttorien lainausliikkeen laatua ja laveutta jossakin määrin valaisevana pannaan tähän seuraava taulu:

	Vuonna 1895					
	diskontattuja kotimaisia vekseleitä.		myönnettyjä hypoteekkilainoja ja kassakreditiiveja.		Yhteensä.	
	<i>Smc.</i>	<i>7/10</i>	<i>Smc.</i>	<i>7/10</i>	<i>Smc.</i>	<i>7/10</i>
Helsingin pääkonttorissa . . .	19,568,488	70	15,254,895	—	34,853,383	70
Turun konttorissa . . .	6,852,183	31	3,680,750	—	10,532,933	31
Porin ” . . .	4,229,858	21	804,450	—	5,034,308	21
Nikolaank. ” . . .	3,958,723	18	334,575	—	4,293,298	18
Oulun ” . . .	2,102,448	48	352,972	—	2,455,420	48
Kuopion ” . . .	2,715,879	73	988,657	49	3,704,537	22
Joensuun ” . . .	999,022	25	326,780	—	1,325,802	25
Sortavalan ” . . .	1,502,020	26	188,605	—	1,690,625	26
Viipurin ” . . .	7,790,053	87	1,938,310	—	9,728,363	87
Mikkelin ” . . .	1,312,755	51	509,460	—	1,822,215	51
Tampereen ” . . .	2,969,780	27	475,830	—	3,445,610	27
Jyväskylän ” . . .	1,374,667	54	208,715	—	1,583,382	54
Kotkan ” . . .	4,032,987	72	811,190	—	4,844,170	72
Yhteensä	59,408,869	03	25,875,189	49	85,284,058	52

15 §.

Lainojen poistaminen tilikirjoista ja epävarmoiksi julistaminen.

Pankinjohtokunnan esityksen johdosta ovat Pankki-
valtuusmiehet Joulukuun 5 päivänä 1894, Joulukuun 6 päivänä 1895 sekä Joulukuun 12 päivänä 1896 määränneet, että erityiset Pankin saatavat ovat toiset kokonaan, toiset joltakulta osaltaan pidettävät epävarmoina, jonka ohessa valtuusmiehet ovat suostuneet tilikirjoista poistamaan lainoja, jotka on huomattu aivan arvottomiksi.

16 §.

Määräyksiä Pankin vek-

Sittenkun Suomen Pankin korkomäärät aina 1886 vuoden lopusta alkaen 1890 vuoden alkuun asti osittai-

sia poikkeuksia lukuun ottamatta olivat pysytetyt 4, 4 1/2 ja 5 prosentin määrässä, riippuen vekselien luonnosta ja kulkuajasta sekä hypoteekkilainoista ja kassakreditiiveista tarjotuista erilaisista vakuuksista, alkoi Pankin korko viimeainitusta ajasta alkaen asteettaisin nousta, josta Pankkivaltuusmiesten viimeksi koossa olleitten Säätyjen Pankkivaliokunnalle antamassa kertomuksessa lähemmin mainitaan, ja oli korko korkeimmillaan Joulukuussa 1891, jolloin diskontokorko määrättiin 5 1/2 prosentiksi asioimisvekseleistä, joiden jälellä oleva kulku-aika oli kolme kuukautta tahi sitä lyhempi, sekä yksityispankkien irtisanotuista talletustodistuksista ja näiden pankkien indossolla varustetuista vekseleistä, joiden kulku-aikaa oli jälellä korkeintaan kolme kuukautta, sekä 6 prosentiksi kaikista muista vekseleistä. Korkomäärä hypoteekkilainoista ja kassakreditiiveista oli silloin 5 1/2 prosenttia, kun pantiksi tarjottiin kultaa ja hopeata, suomen valtion ja Suomen Hypoteekkiyhdistyksen obligatiooneja, valtioiden ulosantamia tahi valtiotakauksella annettuja obligatiooneja, ja maan yksityispankkien talletustodistuksia, sekä 6 prosentiksi, kun vakuutena oli muunlaisia obligatiooneja, kiinnitettyjä velkakirjoja, vakaa-arvoisia kotimaisia osakkeita ja mitä tuli hypoteekkilainoihin suomalaisia puutavaroita, sekä koti- ja ulkomaan maanviljelystuotteita, teollisuustuotteita ja sellaisia tavaroita, joista voitiin silloin voimassaolleen pankinohjesäännön 19 §:n e. kohdan mukaan lainoja antaa. Ennenmainitut korkeat korkomäärät olivat edelleen muuttumattomina voimassa Joulukuun 2 päivään 1893, jolloin, mitä diskontokorkoon tulee, se alennettiin kolmen kuukauden asioimisvekseleistä ja irtisanotuista yksityispankkien talletustodistuksista, joilla oli jälellä sama kulku-aika, 5 1/2:sta 5:teen prosenttiin sekä kaikista muista vekseleistä ja irtisanotuista talletustodistuksista 6:sta 5 1/2:teen prosenttiin, kuitenkin niin että korko siinä tapauksessa, että vekseli uudistettiin, edelleen oli laskettava 6 prosentiksi. Mitään muutosta lainauskorkoon nähden ei sitävastoin tehty ennenkuin Elokuun 1 päi-

seli- ja lainausliik-
keestä.

vänä 1894, jolloin myöskin sanottu korko siten alennettiin että se määrättiin 5 prosentiksi, kun pantiksi tarjottiin kultaa ja hopeata, Suomen valtion ja Suomen Hypoteekkiyhdistyksen obligatiooneja, valtioiden ulosantamia tahi valtiotakauksella annettuja obligatiooneja ja pankin talletustodistuksia; 5 1/2 prosentiksi, kun vakuutena oli muunlaisia obligatiooneja, julkisen tarkastuksen alaisien laitosten osakkeita, kiinnitettyjä velkakirjoja, suomen viljaa, rautaa ja puutavaroita sekä 6 prosentiksi, kun vakuutena oli muunlaisia osakkeita ja muita tavaroita, jotka luetellaan 1878 vuoden pankin ohjesäännön 19 §:n e kohdassa. Viimemainittua korkoa alennettiin vielä sittemmin Marraskuun 24 päivänä 1894 siten että korkomäärä hypoteekkilainoista ja kassakreditiiveista, kun pantiksi tarjottiin osakkeita ja äskenmainitun 19 §:n e kohdassa ilmoitettuja tavaroita, jotka lainat kuten edellä on kerrottu kantoivat 5 1/2 tahi 6 prosentin korkoa, vahvistettiin eroituksetta 5 1/2 prosentiksi.

Edelläolevalla tavalla Joulukuusta 1893 alkaen asetehtain tapahtunutta korkomäärien alentamista voitiin vuonna 1895 vielä jatkaa. Siten määrättiin Helmikuun 9 päivänä viimesanottuna vuonna koroksi: 4 1/2 prosenttia diskontatessa puhtaita asioimisvekseleitä, joiden kulkuaika ei ollut kolmea kuukautta pitempi, sekä 5 prosenttia muista vekseleistä, ollen Johtokunnalla oikeus sattuvissa tapauksissa myöskin lyhyitä lainausvekseleitä diskontatessa laskea 4 1/2 prosenttia diskontokorkoa sekä vekseleitä uudistettaessa vaatia 5 1/2 prosenttia korkoa; 4 1/2 prosenttia diskontatessa irtisanotuita pankintalletustodistuksia, sellaisiakin, joiden kulkuaika oli kolmea vaan ei kuitenkaan kuutta kuukautta pitempi; 4 1/2 prosenttia hypoteekkilainoista ja kassakreditiiveista, kun pantiksi tarjottiin kultaa ja hopeata, Suomen valtion ja Suomen Hypoteekkiyhdistyksen obligatiooneja, valtioiden ulosantamia tahi valtiotakauksella annettuja obligatiooneja ja pankin talletustodistuksia sekä 5 prosenttia hypoteekkilainoista ja kassakreditiiveista muullaista panttia vastaan.

Nämät korkomäärät alennettiin vieläkin Lokakuun 3 päivänä 1895, diskontokorko 4, 4 1/2 ja 5 prosentiksi, sekä lainauskorko 4 ja 4 1/2 prosentiksi, jonka jälkeen korko on viimemainitussa määrässä muuttumatta pysytetty Lokakuun 20 päivään 1896, jolloin yleinen 1/2 prosentin koron ylennys tapahtui.

Niistä syistä, jotka ovat saattaneet yllämainitulla tavalla muuttamaan Pankin korkomääriä, sekä niistä neuvotteluista, joita muutoin korosta on pidetty, saavat Valtuusmiehet viitata Joulukuun 2 päivänä 1893, Toukokuun 1, Elokuun 1 ja Marraskuun 24 päivänä 1894, Helmikuun 9 ja Lokakuun 3 päivänä 1895 sekä Lokakuun 20 päivänä 1896 pidettyihin pöytäkirjoihin.

Lainaus- ja kulkuajoista, erilaisten panttien lainausarvosta, osotuksista suoritettavasta provissioonista, asiasta aikaisemmin annettujen määräysten nojalla, 1894 vuoden alussa voimassa olleet määräykset ovat sinä ajanjaksona, jonka tämä kertomus käsittää, pysytetyt muuttumattomina. Sitä vastoin on avonaisten talletusten vastaanottamisen ehtoihin tehty perinpohjainen muutos, kun, Pankkivaltuusmiesten Joulukuun 30 päivänä 1895 asiassa antaman määräyksen mukaan, sellaisia talletuksia, joita siihen asti oli otettu vastaan, ollen Pankki velvollinen hoitamaan niitä, nyt enää voidaan Pankkiin jättää ainoastansa säilyyn ilman äskenmainittua hoitamisvelvollisuutta, joka siinä tapauksessa on tallettajan huolena. Talletusmaksu määrättiin vuodelta säilyttämisestä ilman hoitamisvelvollisuutta 1/20 prosentiksi sekä säilyttämisestä ynnä hoitamisvelvollisuudesta 1/10 prosentiksi tallettujen arvopaperien talletustodistukseen maan rahassa merkitystä arvosta, epätasainen luku tasoitettuna lähinnä korkeampaan sadan markan määrään, ja suoritetaan sanottu maksu, säilytysajan pituudesta huolimatta, edellisessä tapauksessa vähintäänkin kuudesta kuukaudesta sekä säilyttämisestä hoitamisvelvollisuuden ohella vähintäänkin vuodesta. Voimassa oleva taksa suljetuista talletuksista, joka on 3 markkaa yhdestä kuutiojalasta sekä jokaisesta kuutiojalasta sen yli 1 markka 50 penniä kuu-

kaudessa, pysytettiin sitävastoin muuttamatta muutoin, paitsi että säilytysmaksu suljetuista kääreistä, jotka niihin tehdyn merkityksen mukaan sisältävät testamentteja, kontrahteja tahi senlaatuisia asiakirjoja, määrättiin 25 markaksi kerrallaan, riippumatta säilytysajasta. Ja koska Pankkivaltuusmiesten kesken oli nostettu kysymys siitä, että suljettujen talletusten ehtoihin nähden myöskin tehtäisiin se muutos, että Pankin vastuu niistä rajoitettaisiin johonkin ylimpään summaan, mutta Johtokunta halusi antaa tuon asian jäädä siksi kun saataisiin kokea mitä avonaisista talletuksista annetut muutetut määräykset vaikuttaisivat suljettuihin talletuksiin, kehoittivat Pankkivaltuusmiehet Johtokuntaa aikansa Valtuusmiehille antamaan ehdotuksen suljettujen talletusten määräysten muuttamiseksi äskenmainittuun tarkoitukseen.

17 §.

Kirjoituksessa Pankkivaltuusmiehille Toukokuun 15 päivältä 1894 lausui viimeksi koolla olleitten Säätäjien Pankkivaliokunta että eivät Suomen Pankin kassaholvi ja talletusten säilytyshuone sekä kontrollöörin huone setelipainuhuoneustossa näyttäneet Valiokunnasta täysin varmoilta mahdollista sisäänmurtautumista vastaan sekä jätti Pankkivaltuusmiesten harkittavaksi eikö ollut syytä asiantuntevia henkilöitä kuulusteltua ryhtyä niihin toimiin, joita voitiin pitää välttämättöminä holvin ja muiden vielä mainittujen huoneustojen saattamiseksi täysin varmoiksi. Sittenkun Insinööri K. Moring ja Arkitehti G. Nyström olivat tämän johdosta, pyynnöstä, tehneet ehdotuksen, mihin töihin mainittujen asiantuntijain mielestä oli ryhdyttävä tarpeellisen varmuuden saavuttamiseksi yllämainituissa kohdin, on Pankinjohtokunta, asiasta antamassansa lausunnossa, yhtynyt sanottuun ehdotukseen, jonka mukaan kustannukset pankkirakennuksessa tarpeellisista töistä nousivat 17,445 markkaan, minkä ohessa Johtokunta, yhtyen niinikään asiantuntijain mielipiteeseen ehdotellun suojelusjärjestelmän koetelemisen tarpeellisuudesta, ennenkuin se täydelleen pan-

*Pankintaloa ja konttori-
huoneustoja
koskevat toi-
met.*

tiin täytäntöön, esitteli että ainoastansa osa puheiksi-
tulleita töitä saataisiin kaikkiaan 6,000 markan hinnasta lähemmässä tulevaisuudessa suorittaa. Tähän esitykseen myöntivät Pankkivaltuusmiehet Helmikuun 27 päivänä 1895 muutoin, paitsi mitä tuli rautalevyistä tehdyn kaapin hankkimiseksi setelipainoon ehdotettuun 740 markan erään, jossa kohdin enempää selvitystä katsottiin tarpeelliseksi. Ja hyväksyivät Pankkivaltuusmiehet esityksen sittemmin Huhtikuun 23 päivänä 1895 viimeaini-
tussakin kohdassa.

Koska Helsingin Sähkövalaistusosakeyhtiön kanssa keväällä 1892 tehty sopimus pankintalon sähköllä valaisemisesta 150 lampulla vuotuisesta 5,000 markan korvauksesta oli havaittu Pankille epäedulliseksi, valtuuttivat Pankkivaltuusmiehet Maaliskuun 7 päivänä 1896 Pankinjohtokunnan mainitun yhtiön kanssa tekemään uuden kontrahdin sellaisen valaistuksen hankkimisesta pankintaloon mittaaajan mukaan lasketusta 5 1/2 pennin korvauksesta valaistustunnilta ja 16 normaalikynttilän voimaisesta lampusta sekä ennenmainittua tarkoitusta varten tarvittavien neljän mittaajalaitteen ostamiseen käyttämään Pankin varoja 800 markkaa.

Pankkivaltuusmiesten Toukokuun 28 päivänä 1894 antaman suostumuksen nojalla on vuokratkontrahti Jyväskylän konttorin huoneustosta, joka loppui senjälkeisen Kesäkuun 1 päivänä, uudistettu kahdeksi vuodeksi samasta vuokrasummasta, 1,200 markasta, kuin siihenkin asti.

Erinäisten tarpeellisiksi havaittujen muutosten tekemiseksi Tampereen konttorin huoneustossa, valtuuttivat Pankkivaltuusmiehet Lokakuun 6 päivänä 1894 Pankinjohtokunnan Pankin varoista käyttämään aina 740 markkaa.

Koska Kuopion konttorin vahtimestarinasunto tulisijojen savuamisen tähden oli tullut kelpaamattomaksi, tarjoutui sanotun huoneuston omistaja Kesäkuun 1 päivästä 1895 konttorin vahtimestarin asuttaviksi luovuttamaan kaksi kamaria ihan pankkihuoneuston vieressä

olevassa puurakennuksessa, korottamatta nyt tahi vastedeskään konttorihuoneustosta määrättyä 2,800 markan vuotuista vuokraa, kuitenkin sillä ehdolla että vuokra-
kontrahti, joka loppui Kesäkuun 1 päivänä 1897, oli pitennettävä 10 tahi 15 vuodeksi. Tämän johdosta valtuuttivat Pankkivaltuusmiehet Joulukuun 19 päivänä 1894 Pankinjohtokunnan pitennyttämään 10 vuoden ajaksi Kesäkuun 1 päivästä 1897 puheiksitulleen kontrahdin, sillä ehdolla että talonomistaja jätti sanotut kamarit asianmukaisessa kunnossa ja laitettuaan niihin eri käytävän pihan puolelta Pankin käytettäväksi sekä pani muutoinkin konttorihuoneuston täysin kelvolliseen kuntoon. Pankkivaltuusmiesten 12 ja 26 päivänä Tammikuuta sekä 18 päivänä Toukokuuta 1895 antamalla suostumuksella on seuraavat vuokratrahdit uudistettu, Kotkan konttorin huoneustosta vuodeksi Kesäkuun 1 päivästä, Pietarin konttorin huoneustosta viideksi vuodeksi Toukokuun 13 päivästä ja Sortavalan konttorin huoneustosta niinkään viideksi vuodeksi Heinäkuun 1 päivästä. Sittenkun Pankinjohtokunta oli Pankkivaltuusmiehille ilmoittanut että Pankin Tampereen konttorin Vahtimestarin Viktor Anderssonin, joka oli irtisanottu samassa talossa kuin konttorihuoneustokin olevasta asunnostansa, olisi täytynyt muuttaa johonkin syrjäiseen osaan kaupunkia, missä halpoja huoneustoja oli saatavissa, ovat Pankkivaltuusmiehet, koska oli tärkeätä että vahtimestarin asunto oli niin lähellä pankinhuoneustoa kuin mahdollista ja kun Pankin maaseuduilla olevien kaikkien konttorien vahtimestareilla, paitsi Turun ja Tampereen, oli, palkkansa ohessa, vapaat huoneet konttorien huoneustoissa, Huhtikuun 27 päivänä 1895 valtuuttaneet Pankinjohtokunnan enintänsä kolmeksi vuodeksi, Kesäkuun 1 päivästä 1895, Pankille 300 markan hinnasta vuodelta vuokraamaan tarkemmin ilmoitetun, lähellä pääkonttoria olevan huoneuston Vahtimestari Anderssonin käytettäväksi. Sen mukaan kuin Pankinjohtokunta oli ilmoittanut Pankkivaltuusmiehille, oli Arkitehti Knut Wasastjerna,

joka aikoi Kotkan kaupunkiin rakentaa kolmikerroksisen kivrakennuksen, tarjoutunut Suomen Pankille 2,000 markan vuotuisesta vuokrasta luovuttamaan sanotusta rakennuksesta kymmeneksi vuodeksi huoneuston Pankin sikäläiselle konttorille, vastaanotettavaksi Kesäkuun 1 päivänä 1896, joksi ajaksi Arkitehti Wasastjerna oli ilmoittanut rakennuksen valmistuvan. Tämän johdosta ja koska Kotkan konttori oli puurakennuksessa ja kontrahti huoneustosta, josta suoritettiin 1,400 markkaa vuokraa vuodessa, oli tehty vuodeksi Kesäkuun 1 päivästä 1895, valtuuttivat Pankkivaltuusmiehet Heinäkuun 26 päivänä 1895 Pankinjohtokunnan, irtisanoen konttorin silloisesta huoneustosta tehdyn kontrahdin, sopimaan Arkitehti Wasastjernan kanssa hänen tarjoamansa huoneuston vuokraamisesta kymmeneksi vuodeksi Kesäkuun 1 päivästä 1896. Sen mukaan on konttori muutettu tuohon uuteen huoneustoon viimeainittuna päivänä.

Hankkiaksensa Jyväskylän konttorille varmemman ja tarkoituksenmukaisemman huoneuston kuin se, missä tämä konttori nykyään on, ryhtyi Pankinjohtokunta, Pankkivaltuusmiesten Lokakuun 19 päivänä 1895 antamalla suostumuksella, neuvottelemaan Jyväskylän kaupunginhallinnon kanssa siitä että kivitälössä, jonka kaupunki aikoi rakennuttaa, saataisiin konttorille huoneusto, joka oli niin sisustettu ja niin avara, etenkin mitä holviin tuli, että Pankin arvoesineet voitaisiin tarpeen satuessa sinne muuttaa. Tämän jälkeen valtuuttivat Pankkivaltuusmiehet Huhtikuun 11 päivänä 1896 Johtokunnan ennenmainitun kaupunginhallinnon kanssa tekemään sellaisen sopimuksen asiasta, että Pankki sitoutui suorittamaan ajotusta huoneustosta vuokraa 2,500 markkaa vuodessa sekä auttamaan kaupunkia 100,000 markan lainalla, josta oli maksettava korkoa 4 prosenttia ja kuoletusta sen verran kuin kaupungin varojen, arviolaskun mukaan, katsottiin voivan sietää, jonka lainan vakuudeksi piti saataman ensimmäinen kiinnitys puheiksitulleeseen rakennukseen. Ja koska kysymykseentullut uusi huoneusto oli saatavissa Kesäkuun 1 päivänä 1898,

mutta kontrahti konttorin nykyisestä huoneustosta loppui Syyskuun 1 päivänä 1896, uudistettiin sanottu kontrahti, Pankkivaltuusmiesten Toukokuun 23 päivänä 1896 antamalla suostumuksella, ensinmainittuun päivään asti samoilla ehdoilla kuin sitä ennenkin, eli 1,200 markan vuotuisesta vuokrasta.

Koska Turun konttorilla nykyänsä oleva huoneusto oli havaittu monessa kohdassa epämukavaksi ja sopimattomaksi, ryhtyi Pankinjohtokunta erään sanotussa kaupungissa kivitalon rakentamista varten Linnan- ja läntisen Aurankadun kulmaan muodostuneen yhtiön kanssa neuvottelemaan huoneuston hankkimisesta konttorille tässä rakennuksessa. Yhtiön sitä varten tekemät ehdot hyväksyivät Pankkivaltuusmiehet Marraskuun 21 päivänä 1896 siten, että puheksitullut huoneusto, joka oli tehtävä laaditun luonnospiirustuksen mukaan, vuokrattiin Pankille kymmeneksi vuodeksi, ollen Pankki oikeutettu senjälkeen vieläkin kymmeneksi vuodeksi pidentämään vuokratrahdin 6,500 markan vuotuisesta vuokrasta, pankkihuoneuston lämmitys siihen luettuna, sekä että Pankki kirjoitti yhtiön osakkeita 125,000 markan määrän. Sitä vastoin eivät Pankkivaltuusmiehet katsooneet enää soveliaaksi vakuuttaa yhtiölle tämän ehdotamaa kuoletuslainaa. Ennenmainituilla ehdoilla on Johtokunta sittemmin tehnyt lopullisen sopimuksen asiasta yhtiön kanssa.

18 §.

a) Pankkivaltuusmiesten Tammikuun 5 päivänä 1894 antamalla myönnytyksellä on sanottuna vuonna pääkonttorissa ollut apulainen sitä varten talletettujen vekselien sisällyksien perimisestä johtuvassa työssä, saaden hän 100 markan palkkion kuukaudessa. Ja suostuivat Pankkivaltuusmiehet Joulukuun 8 päivänä 1894 Pankinjohtokunnan esitykseen että ennenmainittua apulaista saatiin pitää Pankin palveluksessa 1895 vuoden loppuun asti, joll'ei Säätyjen hyväksymä Pankin uusi vuosirahansääntö sitä ennen tullut armosta vahvistetuksi.

Rahammääräsasioita.
a) Apulainen vekselivelkojen perimistä varten.

b) Tarpeellisten huone- ja tarvekalujen hankkimista varten Pankin konttoriin Viipurissa valtuuttivat Pankkivaltuusmiehet Maaliskuun 10 päivänä 1894 Pankinjohtokunnan käyttämään Pankin varoja aina 1,500 markkaa.

c) Sittenkun Turun konttorin Konttorikirjuri Anders Reinhold Salovius pyynnöstänsä oli saanut eron virastansa Huhtikuun lopusta 1894, on Johtokunta, kosk'ei Saloviuksen virkaa enää täytetty, mutta konttorin karttunut liike vaati ylimääräisen apulaisen asettamista, ehdottanut tarkoitusta varten myönnettäväksi sadan markan määrärahan kuukaudessa. Tämän johdosta ja koska Säätyjen hyväksymässä ehdotuksessa Suomen Pankin uudeksi ohje- ja vuosirahansäännöksi oli määräraha, joka puheksitullutta tarkoitusta varten voitiin käyttää, valtuuttivat Pankkivaltuusmiehet saman Huhtikuun 25 päivänä Pankinjohtokunnan senjälkeisen Toukokuun alusta lukien kysymyksessä olevan apulaisen asettamiseksi Pankin varoista määräämään 100 markkaa kuukaudessa toistaiseksi ja kunnes edellämainittu ehdotus Pankin ohje- ja vuosirahansäännöksi armosta vahvistettiin.

d) Suomen Pankin talossa Oulussa, johon Pankin sikäläinen konttori on sijoitettuna, on Pankkivaltuusmiesten määräysten mukaan Toukokuun 25, Heinäkuun 12 ja Elokuun 30 päivältä 1895 sekä Toukokuun 13 päivältä 1896 tehty erinäisiä korjaustöitä, joiden kulut ovat olleet yhteensä 2,690 markkaa 80 penniä.

e) Vuosirahansääntöön pantua määrärahaa, 15,000 markkaa, virkaloman hankkimiseksi Pankin virka- ja palvelusmiehille on käytetty: vuonna 1894 14,961 markkaa 66 penniä, vuonna 1895 12,025 markkaa ja vuonna 1896 12,308 markkaa 33 penniä. Pankkivaltuusmiesten päätökset virkalomaa varten säädetyn määrärahan käyttämisestä ovat kirjoituksissa Johtokunnalle Toukokuun 22 päivältä 1894, Maaliskuun 11 päivältä ja Toukokuun 11 päivältä 1895 sekä Toukokuun 13 päivältä 1896.

f) Pankin vuosirahansääntöön pantua määrärahaa satunnaisiksi palkkioiksi on käytetty vuonna 1894 12,112 markkaa, vuonna 1895 14,490 markkaa ja vuonna 1896

b) Uusi ka-
lusto Viipu-
rin kontto-
riin.

c) Ylimää-
räinen apu-
lainen Turun
konttoriin.

Diakonit-
konttori.

d) Suomen
Pankin talo
Oulussa.

e) Määräraha
virkalomaa
varten.

f) Satunnais-
ten palkkioi-
den määrä-
rahat.

11,115 markkaa. Kuinka nämät varat ovat palvelusmiesten kesken jaetut, sen ovat Pankkivaltuusmiehet määränneet kirjoituksissa Marraskuun 28 päivältä 1894, Toukokuun 8, Kesäkuun 28 ja Joulukuun 6 päivältä 1895 sekä Toukokuun 6 ja Joulukuun 4 päivältä 1896.

g) *Eläkkeet.*

g) Turun konttorin Konttorikirjurin Anders Reinhold Saloviuksen, jolle Johtokunta oli myöntänyt eron virastansa Huhtikuun lopusta 1894, hakemuksesta ovat Pankkivaltuusmiehet Huhtikuun 21 päivänä määränneet hänelle elinkautisen 1,600 markan vuotuisen eläkkeen.

Sittenkun Keisarillinen Majesteetti oli, tehdystä alamaisesta hakemuksesta, Toukokuun 8 päivänä 1894 armossa päästänyt Suomen Pankin Tirehtöörin Eugén Walleniuksen edellämainitusta virastansa, on Wallenius Pankkivaltuusmiehiltä pyytänyt eläkettä jälellä olevaksi elinajaksensa. Ja päättivät Pankkivaltuusmiehet Kesäkuun 5 päivänä 1894 myöntää Pankintirehtööri Walleniukselle vuotuisen 8,000 markan elinkautisen eläkkeen, joka vastasi hänen vuosirahansäännön mukaan nauttimaansa koko pankintirehtöörinpalkkaa, sekä tämän mukaan antaa Walleniukselle eläkekirjan.

Senjälkeen kun Pankinjohtokunta oli Pankkivaltuusmiehille ilmoittanut ett'ei Suomen Pankin ylimääräinen Kanslisti Ida Cornelia Paldani, joka kivullosuuden tähden Elokuun 1 päivästä 1893 alkaen oli nauttinut virkavapautta, ruumiin voimain heikkenemisen tähden enää voinut ryhtyä virkaansa hoitamaan, niinkuin lääkärin-todistuskin osoitti, ovat Pankkivaltuusmiehet, Pankinjohtokunnan samalla tekemästä esityksestä, voimassa olevan pankinohjesäännön 63 §:n nojalla, Maaliskuun 6 päivänä 1895 myöntäneet ylimääräiselle Kanslistille Paldanille, joka oli joutunut 61 vuoden ikään ja oli yli 25 vuotta ollut Pankin palveluksessa, 1,200 markan apurahan vuodessa.

Sittenkun Pankinjohtokunta, pyynnöstä, oli myöntänyt Suomen Pankin Vahtimestarille Karl Johan Kymlanderille eron virastaan, lukien Kesäkuun 1 päivästä 1895, ovat Pankkivaltuusmiehet, Kymlanderin tekemästä

hakemuksesta, myöntäneet hänelle eläkkeeksi jälellä olevaksi elinajaksensa 800 markkaa vuodessa, joka vastasi hänen edellämainitusta toimestansa vuosirahansääntöön pantua koko palkkaa.

Pankin Joensuussa olevan konttorin Pankinkomisariukselle Karl Johan Åkermanille, jonka Keisarillinen Senaatti tehdystä hakemuksesta Huhtikuun 14 päivänä 1896 oli virasta päästänyt, ovat Pankkivaltuusmiehet saman kuun 25 päivänä myöntäneet 3,000 markan vuotuisen elinkautisen eläkkeen, joka vastasi puolta hänen vuosirahansäännön mukaan nauttimaansa pankinkomisariuksen palkkaa.

19 §.

Pankin maaseutukonttorien diskonttokomiteain jäseniksi ja näiden varajäseniksi valittiin vuodeksi 1894 Pankkivaltuusmiesten 1 päivänä Joulukuuta 1893 tekemällä päätöksellä:

Porin konttoriin Kauppias Johan Ferdinand Lofjander ja Oikeusraatimies Johan Arvid Hjorth jäseniksi sekä Varakonsuli Hugo Rosenlew ja Piirilääkäri Karl Petter Malmgren varajäseniksi;

Joensuun konttoriin Tuomari Karl Voldemar Nyström ja Kauppaneuvos Frithiof Napoleon Neppenström jäseniksi sekä Kauppias Anders Pakarinen ja Rehtori Daniel Aksel Valle varajäseniksi;

Jyväskylän konttoriin Hovineuvos Adolf Vilhelm von Zweyberg ja Apteekkari Frans Kiljander jäseniksi sekä Kruunnnimismies Emil Savander ja Kauppias Wilhelm Kammonen varajäseniksi;

Kotkan konttoriin Pormestari Oskar August Backman ja Varakonsuli Olof Bülow jäseniksi sekä Tullinhoitaja Evald Ferdinand Lundqvist ja Konsuliagentti Gabriel Vilhelm Cadenius varajäseniksi;

Kuopion konttoriin Pormestari Frans Oskar Möller ja Kassööri Johan Niskanen jäseniksi sekä Tuomiokapitulinsihteeri Karl August Herckman ja Kauppias Carl Gustaf Grönholm varajäseniksi;

*Diskontto-
komiteat.*

Nikolainkaupungin konttoriin Kauppaneuvos Carl Johan Hartman ja Höyrymyllyn isännöitsijä Paul Hugo Sölflverarm jäseniksi sekä Pormestari Gustaf Viktor Cajanus ja Varakonsuli Georg Bucht varajäseniksi;

Mikkelin konttoriin Pormestari Gerhard Pehr Alopæus ja Kauppias Carl Fredrik Pöndinen jäseniksi sekä Lääninsihteeri Aksel Nordenstreng ja Piirilääkäri Herbed Gotthard Hällström varajäseniksi;

Sortavalan konttoriin Tuomari Karl Gustaf Berg ja Hovineuvos Aleksander Nikolai Hoffman jäseniksi sekä Kunnallisraatimies Daniel Tiainen ja Kauppias Salomon Primus Wegelius varajäseniksi;

Tampereen konttoriin Kunnallisneuvos Carl Wilhelm Åkerlund ja Apteekkari Thomas Clayhills jäseniksi sekä Kauppiat Gösta Sumelius ja F. Klingendahl varajäseniksi;

Oulun konttoriin Kunnallisormestari Robert Alarik Hasselblatt ja Varakonsuli Leonard Candelin jäseniksi sekä Varakonsuli Otto Ravander ja Kauppaneuvos Hemming Åström varajäseniksi;

Viipurin konttoriin Kauppaneuvos Wilhelm Hackman ja Hovioikeudenneuvos Aleksander August Kumlin jäseniksi sekä Alikapteeni Carl August Ekström ja Rahoitokamarinkamreeri Carl Erik Ahrenberg varajäseniksi;

Turun konttoriin Kauppias Gustaf Hoffstedt ja Kauppaneuvos Ernst Dahlström jäseniksi sekä Lääninsihteeri Aksel Walfrid Rydman ja Varakonsuli Gustaf Adolf Lindblom varajäseniksi.

Diskonttokomiteain nyt mainitussa kokoonpanossa on sillä ajalla, minkä tämä kertomus käsittää, tapahtunut seuraavat muutokset, mitä niiden jäseniin ja varajäseniin tulee.

Joensuun konttoriin valittiin Marraskuun 24 päivänä 1894 Pormestari Johan Alfred Nystén varajäseneksi diskonttokomiteaan Kauppias Anders Pakarisen sijaan.

Jyväskylän konttorin diskonttokomitean varajäseniksi Kruununvouti Emil Savanderin sijaan, joka oli

paikkakunnalta muuttanut, ja Kauppias Wilhelm Kamosen sijaan, joka oli halunnut sanotusta toimesta päästä, on eri määräyksillä Marraskuun 24 päivänä 1894 ja Maaliskuun 16 päivänä 1896 valittu Metsänhoitaja Oskar Reinhold Agricola ja Kruununnimismies Varatuomari Theodor Lilius.

Kun Pormestari Gerhard Pehr Alopæus oli ilmoittanut ettei hän enää halunnut jäädä Mikkelin konttorin diskonttokomitean jäseneksi, valittiin Marraskuun 24 päivänä 1894 siihen toimeen hänen sijaansa, Tammikuun 1 päivästä 1895 lukien, varajäsen Laamanni Aksel Nordenstreng sekä hänen jälkeensä varajäseneksi Ratainsinööri Oskar Albert Orrman.

Sortavalan konttoriin määrättiin Marraskuun 24 päivänä 1894 Seminaarinjohtaja Karl Oskar Hynén diskonttokomitean varajäseneksi Kauppias Salomon Primus Wegeliuksen sijaan, joka oli valittu Pohjoismaiden Osakepankin sikäläisen haarakonttorin johtajaksi.

Varajäseneksi Oulun konttorin diskonttokomiteaan valittiin Marraskuun 24 päivänä 1894 Kauppaneuvos Hemming Åströmin sijaan, joka silloin terveyssyistä oleskeli ulkomailla ja sittemmin siellä kuoli, v. t. Kunnallisormestari Arthur Castrén, joka sen jälkeen Toukokuun 13 päivänä 1896 määrättiin olemaan mainitun diskonttokomitean jäsenenä Varakonsuli Leonard Candelin nuoremman sijassa, joka erkani tästä toimesta senvuoksi että hän halusi ruveta jäseneksi Vaasan Osake Pankin Oulussa olevan haarakonttorin johtokuntaan. Varajäseneksi Varatuomari Castrénin sijaan valittiin samalla kertaa Tullinhoitaja Nikolai Adolf Forsström. Sittenkun vieläkin yhden jäsenen paikka samassa diskonttokomiteassa Kunnallisormestari Robert Alarik Hasselblattin muuttaessa pois Oulusta oli joutunut avoimeksi sekä varajäsen Varakonsuli Otto Ravanderkin oli pyytänyt päästä edelläsanoitusta toimestaan vapaaksi, valittiin heidän sijaansa Kesäkuun 15 päivänä 1896 Sahanomistaja John Norblad jäseneksi ja Kauppias Fredrik

Adolf Riekki varajäseneksi puheena olevaan diskonttokomiteaan.

Kun Nikolainkaupungin konttorin diskonttokomitean jäsen Paul Hugo Sölfverarm oli otettu Pohjoismaiden Osakepankin sikäläisen haarakonttorin toimitusjohtajaksi, valittiin Tammikuun 12 päivänä 1895 mainitun diskonttokomitean varajäsen Pormestari Viktor Cajanus Herra Sölfverarmin sijaan jäseneksi sekä Oikeusraatimies Bror Balder Hemmer varajäseneksi komiteaan.

Kotkan konttoriin valittiin Joulukuun 6 päivänä 1895 varajäsen Tullinhoitaja Evald Ferdinand Lundqvist vuoden 1896 alusta diskonttokomitean jäseneksi Pormestari Oskar August Backmanin sijaan ja varajäseneksi ensinmainitun jälkeen Konsuliagentti Christian Holst, joka kuitenkin Joulukuun 1 päivänä 1896 erkani toimestaan siksi että hän oli otettu Suomen Yhdyspankin Kotkassa olevan haarakonttorin kontrollantiksi; jonka jälkeen hänen sijaansa varajäseneksi puheena olevaan diskonttokomiteaan valittiin Insinööri Frans Alfred Collin.

Jäseneksi Kuopion konttorin diskonttokomiteaan vuoden 1896 alusta valittiin Joulukuun 6 päivänä 1895 varajäsen Tuomiokapitulinsihteeri Karl August Herckman Pormestari Frans Oskar Möllerin sijaan ja varajäseneksi ensiksi mainitun jälkeen Kruununvouti, Kollegiasessori Herman Brunou.

Kun Turun konttorin diskonttokomitean jäsen Kauppaneuvos Ernst Dahlström ja varajäsen Varakonsuli Gustaf Adolf Lindblom oli valittu jäseniksi Turun Osakepankin hallintoneuvostoon ja siitä syystä erkani toimestaan, määrättiin Kesäkuun 10 päivänä 1896 mainitun diskonttokomitean varajäsen Laamanni Aksel Walfrid Rydman sekä Kauppiaat Magnus Dahlström ja Gustaf Aleksander Lindholm, ensiksisanottu komitean jäseneksi sekä Dahlström ja Lindholm sen varajäseniksi.

20 §.

Toimenpiteitä, jotka koskeiden Valtiosäätyjen Pankkivaliokunnalle antamassa ker-

tomuksessa mainitaan, olivat Pankkivaltuusmiehet Joulukuun 18 päivänä 1893 Keisarilliselle Majesteetille lähettäneet Suomen Pankin Tirehtöörin Erik August Johan Vallénin alamaisen virkaeronanomuksen. Kun Vallén sittemmin pyysi että hän kivullosuutensa tähden saisi virkavapauden kunnes anomansa virkaero hänelle suotaisiin, myönsivät Pankkivaltuusmiehet sanotun Joulukuun 21 päivänä Vallénille toistaiseksi virkavapauden. Ja samalla kun Pankkivaltuusmiehet määräsivät Pankin Sihteerin C. von Collanin toistaiseksi hoitamaan myöskin lainoppineen tirehtöörin virkaa Pankinjohtokunnassa, julistuttivat Valtuusmiehet sanotun viran sijaisuuden haettavaksi. Sittenkun sitä viransijaisuutta olivat hakeneet Helsingin Raastuvanoikeuden Oikeusraatimies Valter Fredrik Heimbürger, Suomen Pankin Asiamies Viktor von Rehausen ja Pankin Sihteeri Clas von Collan, esittivät Pankkivaltuusmiehet alamaisessa kirjoituksessa Tammikuun 13 päivältä 1894 Keisarilliselle Senaatille että Oikeusraatimies Heimbürger määrättäisiin lainoppineen tirehtöörin virkaa toimittamaan, kunnes se joutui täytetyksi ja siihen nimitetty ryhtyi virkaan. Ja suostui Keisarillinen Senaatti tähän esitykseen saman Tammikuun 24 päivänä.

Ennenkuin Pankintirehtööri Vallénin ylempänä mainittuun virkaeronhakemukseen oli ennätetty myöntyä, kuoli Vallén Helmikuun 15 päivänä 1894. Tämän johdosta kehotuttivat Pankkivaltuusmiehet senjälkeisen Maaliskuun 2 päivänä annetulla julistuksella ja kuulutuksella Pankinjohtokunnassa avoimeksi tulleeseen lainoppineen tirehtöörin virkaan halullisia hakukelpoisia henkilöitä antamaan Suomen Pankin kansliaan hakemuksensa saadakseen sijan siinä alamaisessa ehdotuksessa, minkä Pankkivaltuusmiehet tulivat viran jälleentäyttämistä varten tekemään. Säädettyssä ajassa jättivät tätä varten hakemuksensa: Esittelijäsihteeri, Valtioneuvos T. J. Aminoff, Protokollasihteeri K. Bergbom, Oikeusraatimies V. F. Heimbürger, Esittelijäsihteeri J. A. Nordman, Suomen Pankin Asiamies V. von Rehausen, Hovioikeudenasessori

kevat tirehtöörinvirkoja.

V. Sallingre, Oikeusraatimies K. H. Schreck, Protokollasihteeri J. L. Snellman ja Kansallis-Osakepankin Johtaja O. Stenroth. Puheena olevan virkaanasettamis-asian ottivat Pankkivaltuusmiehet sen jälkeen Toukokuun 1 päivänä 1894 käsiteltäväkseen, jolloin Valtuusmiehet kuitenkin, koska Valtiosäätyjen 1891 vuoden valtiopäivillä pankkivaltuusmiehille vahvistetun johtosäännön mukaan ehdotuksen tekeminen Pankinjohtokunnan jäsenenviran täyttämiseksi oli lisättyjen valtuusmiesten asia, vaan Keisarillinen Majesteetti ei ollut suostunut Valtiosäätyjen anomaan sanotun johtosäännön julkaisemiseen sen vuoksi että Säädyt olivat valinneet kahdeksan pankkivaltuusmiestä neljän sijasta, katsoivat että heidän oli silloin koossa olleiden Valtiosäätyjen Pankkivaliokunnalta pyydettävä tarkempaa määräystä siitä miten ehdotus puheena olevan pankintirehtöörinviran täyttämiseksi oli tehtävä, ja esittivät Pankkivaltuusmiehet Pankkivaliokunnalle samana Toukokuun 1 päivänä lähettämässään kirjoituksessa että Valiokunta ehdottaisi Säädyille, että edellämainitun alamaisen virkaehdotuksen tekeminen jätettäisiin varsinaisten Pankkivaltuusmiesten asiaksi. Sittenkun Säädyt, suostuen Pankkivaliokunnan asiasta tekemään esitykseen, olivat Pankkivaltuusmiehille antaneet tämän pyydetyn valtuutuksen sekä Valtioneuvos Aminoff ja Pankinjohtaja Stenroth Pankkivaltuusmiehille jätetyissä kirjoituksissa peräyttäneet edelläsanoitun hakemuksensa saada sija puheena olevan pankintirehtöörinviran täyttämistä varten tehtävässä alamaisessa ehdotuksessa, ryhtyivät Pankkivaltuusmiehet Toukokuun 15 päivänä 1894 tätä virkaylennysasiaa lopullisesti käsittelemään. Otettuaan huomioon ylläsanoitun peräytykset ja punnittuaan hakijain etevämyyttä keskenään taitoon, kokemukseen ja virkaan sopivaisuuteen nähden, asettivat Pankkivaltuusmiehet, äänestyksen tapahduttua, alamaiseen virkaehdotukseen viran jälleentäyttämiseksi ensimmäiselle sijalle Protokollasihteeri K. Bergbomin, toiselle sijalle Esittelijäsihteeri J. A. Nordmanin sekä kolmannelle sijalle Protokollasihteeri J. L. Snellmanin.

Tämän ehdotuksen lähettivät Pankkivaltuusmiehet alamaisessa kirjoituksessa viimeksisanotulta päivältä Keisarilliselle Majesteetille, jonka jälkeen ehdolle asetetuista Protokollasihteeri Bergbom Heinäkuun 2 päivänä 1894 nimitettiin lainoppineen tirehtöörin virkaan Pankinjohtokunnassa.

Sittenkun Pankintirehtööri Aleksander Eugén Vallenius Keisarilliselle Majesteetille asetetussa hakemuskirjassa, jonka Pankkivaltuusmiehet alamaisessa kirjoituksessa Helmikuun 24 päivältä 1894 lähettivät Keisarilliselle Majesteetille, oli alamaisesti anonut saada eron hänelle uskotusta pankintirehtöörinvirasta ja Keisarillinen Majesteetti Toukokuun 8 päivänä oli armossa myöntynyt tähän alamaiseen anomukseen, julistuttivat Pankkivaltuusmiehet Kesäkuun 5 päivänä puheena olevan tirehtöörinviran haettavaksi, ja hakivat sitä säädetyssä ajassa Suomen Pankin Tampereen konttorin Pankinkomisarius C. R. Ignatius, Pankin Ensimmäinen kamreeri Karl Fridolf Stenius ja Pankin Turussa olevan konttorin Pankinkomisarius, Hovineuvos A. W. Gripenberg. Siihen alamaiseen ehdotukseen viran jälleentäyttämiseksi, jonka Pankkivaltuusmiehet Elokuun 15 päivänä 1894 lähettivät Keisarilliseen Senaattiin, asetettiin, äänestyksen tapahduttua, mainitut kolme hakijaa edellä olevassa järjestyksessä, minkä jälkeen Ensimmäinen kamreeri Stenius Joulukuun 11 päivänä 1894 armossa nimitettiin Pankintirehtööriksi. Puheena olevan viran avoimena ollessa ja sitä ennenkin aina Helmikuun 24 päivästä 1894 asti, jolloin Pankintirehtööri Vallenius sai virkavapauden kivalloisuuden tähden, toimitti sitä erityisten, osaksi Pankkivaltuusmiesten osaksi Keisarillisen Senaatin, Valtuusmiesten esityksestä, antamain määräysten nojalla, viimeksisanotusta päivästä Toukokuun loppuun Ensimmäinen kamreeri Stenius, Kesäkuussa Toinen kamreeri Ö. G. Vestling ja Heinäkuussa Kotkan konttorin v. t. Pankinkomisarius, Filosofiantohtori E. J. Grönvik sekä lopun aikaa viran avoimena ollessa jälleen Ensimmäinen kamreeri Stenius.

Kun Suomen Pankin johtokuntana, Pankille Helmikuun 19 päivänä 1895 annetun armollisen ohjesäännön 7 §:n säännöksen mukaan, on oleva puheenjohtaja sekä kaksi vakinaista jäsentä ja yksi ylimääräisellä rahasäännöllä oleva jäsen, otettiin Pankinjohtokunnan kanssa Helmikuun 27 päivänä 1895 pidetyssä yhteisessä kokouksessa käsiteltäväksi kysymys viimeksimainitun jäsenen asettamisesta. Johtokunnan silloin asiasta tekemän esityksen mukaisesti ja edellämainitun lainkohdan nojalla päättivät Pankkivaltuusmiehet kirjoituksessa samalta päivältä Keisarilliselle Senaatille esittää että Pankin Sihteeri, Lakitiedetten kandidaatti Clas Herman von Collan, joka oli ilmoittanut suostuvansa vastaanottamaan sen toimen, arnessa määrättäisiin vuoden 1896 loppuun asti olemaan Suomen Pankin Johtokunnan ylimääräisellä rahasäännöllä olevana jäsenenä, jossa tapauksessa Pankin sihteerinvirka tuli sanotun ajan olemaan viransijaisen hoidettavana. Tähän esitykseen suostui Keisarillinen Senaatti Huhtikuun 10 päivänä ja annettiin sen mukainen määräys Sihteeri von Collanille. Sittemmin on Senaatti, Pankkivaltuusmiesten kirjoituksessa Marraskuun 21 päivältä 1896 asiasta tekemän esityksen johdosta, senjälkeisen Joulukuun 10 päivänä määrännyt von Collanin olemaan vuoden 1897 alusta edelleenkin ylimääräisellä rahasäännöllä olevana Johtokunnan jäsenenä.

Alamaisesta anomuksesta, jonka Pankkivaltuusmiehet kirjoituksessa Toukokuun 1 päivältä 1894 Keisarilliseen Senaattiin lähettivät, myönsi Senaatti saman kuun 16 päivänä Pankinjohtokunnan puheenjohtajalle Pankintirehtööri Charpentierille virkavapautta sairauden tähden neljäksi kuukaudeksi, seuraavan Kesäkuun 1 päivästä lukien. Mainitun virkavapauden aikana hoiti puheenjohtajantointa Pankinjohtokunnassa Ensimmäinen kamreeri Stenius Elokuun 1 päivään, Keisarillisen Senaatin antaman määräyksen nojalla, sekä viimeksisanotusta päivästä nimitetty Pankintirehtööri Bergbom, joka silloin ryhtyi virantekoon ja jonka tuli pankinohjesäännön 76 §:n mukaan, ollen ainoa vakinainen jäsen Johtokunnassa,

hoitaa puheenjohtajantointa Pankintirehtööri Charpentierillä jällellä olevana virkavapaudenaikana. Näin ollen määräsivät Pankkivaltuusmiehet Oikeusraatimies Heimbürgerin, joka, niinkuin edellä on mainittu, oli toimitannut lainoppineen tirehtöörin virkaa sen avoimena ollessa, hoitamaan sitä edelleenkin Elo- ja Syyskuun ajan. Lisää virkavapautta sairauden takia myönsivät Pankkivaltuusmiehet Huhtikuun 17 päivänä 1895 Pankintirehtööri Charpentierille puoleksitoista kuukaudeksi, Huhtikuun 25 päivästä alkaen, jonka ohessa Valtuusmiehet suostuivat siihen Johtokunnan esitykseen että Johtokunnan kolme muuta jäsentä saivat sillä aikaa pitää Pankin hallintoa.

Ulkomaan matkaa varten myönsi Keisarillinen Senaatti, Pankkivaltuusmiesten esityksestä, Maaliskuun 31 päivänä 1896 Pankintirehtööri Bergbomille virkavapautta Huhtikuun 16 päivästä Heinäkuun 15 päivään samaa vuotta, minkä ohessa Pankin Asiamies Ernst Viktor von Rehausen, Pankkivaltuusmiesten ehdotuksen mukaan, Senaatissa määrättiin sillä aikaa hoitamaan tirehtöörin virkaa Pankinjohtokunnassa.

Muutoin ovat Pankkivaltuusmiehet antaneet Pankinjohtokunnan jäsenille kesälomaa, kullekin kuusi viikkoa, sekä määränneet miten tirehtöörinvirkoja näinä lomaaikoina on ollut hoidettava.

Valtuusmiesten määräykset Pankin virka- ja palvelusmiesten virkalomasta ovat nähtävinä Pankinjohtokunnalle lähetetyistä kirjeistä Toukokuun 22 päivästä 1894, Maaliskuun 11, Toukokuun 11 ja Kesäkuun 28 päivästä 1895 sekä Toukokuun 13, Kesäkuun 10, Heinäkuun 27 ja Elokuun 12 päivästä 1896.

21 §.

Kun Suomen Pankin Jyväskylässä olevan väliaikaisen konttorin virkaatoimittava pankinkomisarius, Pankin Nuorempi kirjanpitäjä, Filosofianmaisteri Adolf Leonard Nyman oli kuollut Elokuun 26 päivänä 1894,

Pankinkomisariusvirat.

julistuttivat Pankkivaltuusmiehet mainitun konttorin pankinkomisariuksen viransijaisuuden avoimeksi ja hakivat sitä Suomen Pankin Pietarissa olevan konttorin Kassööri Ivar Oskar Ruotzi, Pankin pääkonttorin Vaihtajakassööri Ernst Broms sekä virkaatoimittavat kassöörit Kotkan konttorissa Konttorikirjoittaja Paul Rurik Roschier, Kuopion konttorissa Konttorikirjoittaja Aleksis Ossian Vallenius ja Jyväskylän konttorissa Arthur Olof Pesonius. Mainituista hakijoista puolsivat Pankkivaltuusmiehet alamaissessa kirjoituksessa Syyskuun 15 päivältä 1894 toimeen Kassööri Ruotzia, jonka Keisarillinen Senaatti saman Syyskuun 24 päivänä määräsin toistaiseksi hoitamaan Jyväskylän konttorin komisariuksen virkaa. Mainitun viransijaisuuden ollessa edelläsanoitusta syystä avonaisena hoiti sitä, Pankkivaltuusmiesten määräyksen nojalla, puheena olevan konttorin v. t. Kassööri A. O. Pesonius.

Kun Suomen Pankin väliaikaisesti perustetut konttorit Mikkeliissä, Jyväskylässä, Sortavalassa ja Kotkassa armollisella ohjesäännöllä Pankille Helmikuun 19 päivältä 1895 oli asetettu vakinaiselle rahasäännölle, julistettiin näiden konttorien pankinkomisariuksen virat ylläsanotussa järjestyksessä haettaviksi.

Pankinjohtokunnan 22 päivänä Huhtikuuta 1895 tekemässä alamaissessa ehdotuksessa Mikkelin konttorin pankinkomisariuksen viran täyttämiseksi oli ensi sijalla Suomen Pankin Porissa olevan konttorin Kassööri, Varatuomari Aksel Gabriel Bergbom, toisella sijalla Pankin nyt puheena olevan konttorin virkaatoimittava pankinkomisarius, Pankin Kuopiossa olevan konttorin Kassööri Uno Arthur Aleksander Broberg, sekä kolmannella sijalla Suomen Pankin Jyväskylässä olevan konttorin virkaatoimittava Pankinkomisarius, Pankin Pietarissa olevan konttorin Kassööri Ivar Oskar Petter Ruotzi. Pankkivaltuusmiehet antoivat alamaissessa kirjoituksessa Huhtikuun 27 päivältä puoltosanansa Kassööri Bergbomille, joka senjälkeisen Kesäkuun 7 päivänä nimitettiin Mikkelin konttorin pankinkomisariukseksi.

Ehdolle Jyväskylän konttorin pankinkomisariuksen virkaan asetti Pankinjohtokunta ensi sijaan Suomen Pankin Oulussa olevan konttorin Kassöörin Johan Edward Rehnäckin, toiseen sijaan nyt puheena olevan konttorin Pankinkomisariuksen sijaisen, Pankin Pietarissa olevan konttorin Kassöörin Ivar Oskar Petter Ruotzin ja kolmanteen sijaan Suomen Pankin Nuoremman kirjanpitäjän Otto Fredrik Tauben. Täten tehdyn ehdotuksen lähettivät Pankkivaltuusmiehet 25 päivänä Toukokuuta Keisarilliseen Senaattiin alamaissessa kirjoituksen keralla, jossa Kassööri Rehnäckä puollettiin viransaamiseen. Ja nimitettiin Rehnäck senjälkeisen Kesäkuun 19 päivänä pankinkomisariukseksi Jyväskylään.

Alamaissessa ehdotukset Sortavalan ja Kotkan konttorien pankinkomisariuksen virkain täyttämiseksi tehtiin Pankinjohtokunnassa Kesäkuun 14 päivänä 1895, jolloin ensiksimmäinnettuihin ehdotukseen asetettiin ensimmäiselle sijalle Suomen Pankin Sortavalassa olevan konttorin virkaatoimittava Pankinkomisarius, Tampereen konttorin Kassööri Kaarle Aleksander Rafael Leander Basilier, toiselle sijalle Suomen Pankin Nuorempi kirjanpitäjä Valter Fridolf Stenius ja kolmannelle sijalle Suomen Pankin virkaatoimittava Vaihtajakassööri Rudolf Paul Gabriel Bruun. Kotkan pankinkomisariuksen viran täyttämisehdotuksessa taas oli ensi sijalla Suomen Pankin Mikkeliissä olevan konttorin virkaatoimittava Pankinkomisarius, Kuopion konttorin Kassööri Uno Arthur Aleksander Broberg, toisella sijalla Suomen Pankin Jyväskylässä olevan konttorin virkaatoimittava Pankinkomisarius, Pankin Pietarissa olevan konttorin Kassööri Ivar Oskar Petter Ruotzi ja kolmannella sijalla Suomen Pankin virkaatoimittava Nuorempi kirjanpitäjä, Filosofianmaisteri Valter Krogius. Pankkivaltuusmiehet lähettivät nämät virkaehdotukset Keisarilliseen Senaattiin Kesäkuun 15 päivänä kirjoitetuissa alamaissessa kirjelmässä, joissa Kassöörejä Basileria ja Brobergia puollettiin mainittujen virkain saamiseen. Tämän mukaisesti Heinä-